CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	**CYNGOR SIR**
Dyddiad:	**9 MAWRTH 2023**
Pwnc / Testun:	**DATGANIAD AR STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS 2023/24**
Deilydd(ion) Portffolio:	**Y CYNGHORYDD R WILLIAMS, DEILYDD PORTFFOLIO CYLLID, BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD CWSMER**
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	**MARC JONES, CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) A SWYDDOG ADRAN 151**
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	**JEMMA ROBINSON** **01248 752675** **JemmaRobinson@ynysmon.llyw.cymru**
Aelodau Lleol:	**Amherthnasol**

A – Argymhelliad / Argymhellion a Rheswm / Rhesymau

- Cyflwynir yr adroddiad hwn i sicrhau bod y Cyngor yn rhoi arferion gorau ar waith yn unol â Chôd Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar gyfer materion Rheoli Trysorlys. Mae'r côd yn argymell y dylai'r Aelodau graffu ar y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys (sy'n cynnwys y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, y Datganiad ar y Polisi Darpariaeth Refeniw Isaf (MRP) blynyddol, y Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol a'r Cynllun Dirprwyo ar gyfer Rheoli Trysorlys) cyn i'r cyfryw Ddatganiad gael ei gyflwyno i'w fabwysiadu. Yn unol â chynllun dirprwyo'r Awdurdod, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio sy'n gyfrifol am y swyddogaeth hon.

- Mae Côd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys (Adran 7) yn argymell y dylid cymeradwyo, dogfennu a monitro Arferion Rheoli Trysorlys (ARhT) yr Awdurdod. Mae'n dweud hefyd mai mater ar gyfer penderfyniad lleol yw natur a maint ymwneud corff cyfrifol unrhyw sefydliad o ran cymeradwyo a monitro ei ARhT a'r atodlenni cysylltiedig, ac mae'n cydnabod hefyd y gellir dirprwyo'r swyddogaeth hon mewn rhai sefydliadau i'r swyddog cyfrifol. Ym mhob achos, dylai fod yn destun sgriwtini gan y corff cyfrifol yn dilyn argymhellion gan y swyddog cyfrifol. Mae'r Awdurdod hwn wedi cynhyrchu ARhT ysgrifenedig â awdurdodwyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 11 Chwefror 2020.

- O ran diweddariadau i'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys, diwygiwyd y Polisi Darpariaeth Refeniw Isaf (MRP) yn dilyn y Datganiad ar gyfer 2022/23.

- O dan y Côd Ymarfer, mae'n rhaid i'r Cyngor baratoi Strategaeth Gyfalaf, sy'n cymryd golwg tymor hwy ar y buddsoddiad cyfalaf angenrheidiol a sut y bydd y buddsoddiad hwnnw'n cael ei gyllido. Bydd y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo'r Strategaeth hon, ynghyd â phenderfyniadau eraill ar y gyllideb. Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys hon yn eistedd o dan y Strategaeth Gyfalaf, ac yn ystyried effaith y strategaeth honno ar fenthyca a buddsoddiadau'r Cyngor. Mae'n nodi sut bydd y ddwy strategaeth yn cael eu gweithredu mewn dull a reolir, sy'n unol â lefel addas o risg y mae'r Cyngor yn dymuno ei chymryd, a chan gymryd i ystyriaeth yr arweiniad a nodir yng Nghôd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys. O dan y Côd diwygiedig ym mis Rhagfyr 2021, bydd yr aelodau'n cael eu diweddaru ar y modd y bydd y newidiadau hyn yn effeithio ar ein dull presennol a bydd rhaid i unrhyw newidiadau gael eu mabwysiadu'n ffurfiol yn yr adroddiad Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys yma.

1. **Argymhellion**

   - I gymeradwyo y Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2023/24.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C – Am ba reswm mae hwn yn benderfyniad i’r Pwyllgor Gwaith?
• Yn unol â’r Cynllun Dirprwyo, craffodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar yr adroddiad hwn ar 7 Chwefror 2023 a’r Pwyllgor Gwaith ar 2 Mawrth 2023. Mae'r ddau Bwyllgor yn argymell derbyn y Strategaeth fel y'i cyflwynir. Nid yw'r Cyngor wedi dirprwyo cymeradwyaeth derfynol y Strategaeth.

CH – A yw’r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn?
Ydi

D – A yw’r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?
Amherthnasol

DD – Asesu’r effeithiau posibl (os yn berthnasol):		
1	**Sut mae’r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?**	
2	**A ragwelir y bydd y penderfyniad hwn yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i’r dyfodol? Os felly, sut:-**	
3	**A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy:-**	
4	**A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio’r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-**	
5	**Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai’r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.**	
6	**Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai’r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy’n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.**	
7	**Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai’r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio’r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.**	

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	**Prif Weithredwr / Tim Arweinyddiaeth (TA)** (gorfodol)	
2	**Cyllid / Adran 151** (gorfodol)	Amherthnasol – y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn.
3	**Cyfreithiol / Swyddog Monitro** (gorfodol)	
4	**Adnoddau Dynol (AD)**	
5	**Eiddo**	
6	**Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)**	
7	**Caffael**	
8	**Sgriwtini**	
9	**Aelodau Lleol**	
10	**Arall**	Penderfynodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a’r Pwyllgor Gwaith i:- Argymell i’r Cyngor llawn i dderbyn y Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys am 2023/24, heb unrhyw newidiadau pellach.

F - Atodiadau:
1. Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys **2.** Egwyddorion Allweddol Rheoli Trysorlys **3.** Cefndir economaidd **4.** Rhagolygon o ran Cyfraddau Llog **5.** Proffil aeddfedrwydd benthyciadau **6.** Datganiad Polisi DRI (MRP) **7.** Buddsoddiadau Penodol ac Amhenodol **8.** Meini Prawf Gwrthbartïon **9.** Gwledydd sy'n cael eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddiadau **10.** Cynllun dirprwyo rheoli trysorlys a rôl y Swyddog Adran 151 **11.** Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys **12.** Eglurhad ar y Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys **13.** Geirfa a gwybodaeth ynghylch dangosyddion Darbodus a Thrysorlys
FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):
• Datganiad ar Strategaeth Rheoli Trysorlys 2022/23, a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 10 Mawrth 2022; • Adroddiad Alldro Rheoli Trysorlys 2021/22, a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 26 Ionawr 2023; • Adroddiad Alldro Cyfalaf 2021/22, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 28 Mehefin 2022; • Adroddiad Monitro Cyllideb Cyfalaf Chwarter 2 2022/23, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 29 Tachwedd 2022; ac • Adroddiad Canol Blwyddyn Rheoli Trysorlys 2022/23, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 9 Mawrth 2023

ATODIAD A

DATGANIAD AR Y STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS

STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL, DATGANIAD AR Y POLISI DARPARIAETH ISAFSWM REFENIW A DATGANIAD AR Y POLISI RHEOLI TRYSORLYS 2023/24

1. CYFLWYNIAD

1.1. Cyhoeddodd CIPFA ei godau diwygiedig ar 20 Rhagfyr 2021 ac mae wedi datgan nad oes rhaid eu mabwysiadu'n ffurfiol nes blwyddyn ariannol 2023/24. Mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried y codau Ymarfer hyn wrth baratoi'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys (DSRhT) a'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, ynghyd ag unrhyw adroddiadau perthnasol yn ystod y flwyddyn sy'n cael eu cymeradwyo gan y Cyngor llawn.

1.2. Mae'r Côd Rheoli Trysorlys diwygiedig yn nodi bod rhaid priodoli pob buddsoddiad ac incwm buddsoddi i un o'r tri diben canlynol – Rheoli Trysorlys, Cyflenwi Gwasanaeth ac enillion Masnachol. Gan fod y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys a'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol yma'n delio â buddsoddiadau rheoli trysorlys, ymdrinnir â'r categorïau cyflenwi gwasanaeth a buddsoddiadau masnachol fel rhan o'r adroddiad Strategaeth Cyfalaf.

1.3. Mae'r Côd Rheoli Trysorlys diwygiedig yn nodi bod rhaid i'r Cyngor roi'r canlynol ar waith:

- Mabwysiadu dangosydd trysorlys ar gyfer meincnodi rhwymedigaethau i gynorthwyo i reoli risgiau ariannu'r gofyniad cyllid cyfalaf;
- Rhaid dynodi buddsoddiadau trysorlys tymor hir, (gan gynnwys cronfeydd cyfun), fel buddsoddiadau masnachol oni bai bod achos busnes llif arian i'w cyfiawnhau;
- Rhaid cynnwys cronfeydd cyfun yn y dangosydd ar gyfer y prif symiau sy'n aeddfedu mewn blynyddoedd tu hwnt i'r flwyddyn gyllideb wreiddiol;
- Diwygio'r gofrestr wybodaeth a sgiliau ar gyfer swyddogion ac aelodau sydd ynghlwm â'r swyddogaeth rheoli trysorlys – dylai fod yn gymesur â maint a chymhlethdod y gwaith rheoli trysorlys a gyflawnir gan bob awdurdod;
- Rhaid adrodd i aelodau bob chwarter. Yn benodol, mae'n rhaid i'r Swyddog Adran 151 sefydlu prosesau i fonitro ac adrodd ar berfformiad yn erbyn yr holl ddangosyddion darbodus sy'n edrych at y dyfodol bob chwarter o leiaf;
- Materion amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu fydd yn derbyn sylw ym mholisïau ac arferion rheoli trysorlys yr awdurdod (TMP1).

2. CEFNDIR

2.1. Mae CIPFA yn diffinio rheoli trysorlys fel:-

"Rheoli benthyciadau, buddsoddiadau a llif arian yr awdurdod lleol, ei drafodion bancio, marchnad arian a marchnad gyfalaf; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a cheisio'r perfformiad gorau posib sy'n gyson â'r risgiau hynny."

Mae'r Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys yn diffinio polisïau ac amcanion y gweithgareddau rheoli trysorlys (gweler **Atodiad 1**).

2.2. Rhaid i'r Cyngor weithredu cyllideb gytbwys, sy'n golygu'n gyffredinol y bydd yr incwm a godir yn ystod y flwyddyn yn cwrdd â gwariant. Rhan o'r gweithgareddau rheoli trysorlys yw sicrhau bod y llif arian hwn wedi ei gynllunio'n ddigonol a bod arian ar gael pan fo angen. Caiff arian sydd dros ben ei fuddsoddi mewn gwrthbartïon neu offerynnau risg isel sy'n gydnaws ag archwaeth risg isel y Cyngor, gan roi blaenoriaeth i hylifedd digonol yn y lle cyntaf cyn yr elw o'r buddsoddiadau.

2.3. Ail brif swyddogaeth y gwasanaeth rheoli trysorlys yw cyllido cynlluniau cyfalaf y Cyngor. Mae'r cynlluniau cyfalaf hyn yn darparu arweiniad ynghylch anghenion benthyca'r Cyngor, sef cynllunio llif arian ar gyfer y tymor hwy mewn gwirionedd, er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn gallu cwrdd â'i oblygiadau o ran gwariant cyfalaf. Gall rheoli'r arian tymor hwy olygu trefnu benthyciadau ar gyfer y tymor hir neu'r tymor byr neu ddefnyddio gwargedion llif arian tymor hwy. O bryd i'w gilydd, pan fo'n ddarbodus ac yn economaidd, gellir ailstrwythuro dyledion i gwrdd ag amcanion cost neu risg y Cyngor.

2.4. Mae’r cyfraniad a wna’r swyddogaeth rheoli trysorlys i’r Awdurdod yn hollbwysig oherwydd bod y cydbwysedd rhwng y gweithgareddau buddsoddi a’r dyledion yn sicrhau hylifedd neu’r gallu i gwrdd ag ymrwymiadau gwariant pan fo angen, naill ai ar gyfer refeniw dydd i ddydd neu brosiectau cyfalaf mwy. Bydd y gweithgareddau trysorlys yn gweld y cydbwysedd rhwng y costau llog ar ddyledion a’r incwm buddsoddi sy’n codi o adneuon ariannol yn cael effaith ar y gyllideb sydd ar gael. Gan fod balansau arian parod fel rheol yn codi o gronfeydd wrth gefn a balansau, mae’n hanfodol bwysig sicrhau diogelwch digonol ar gyfer y symiau sy’n cael eu buddsoddi oherwydd gall colli’r symiau gwreiddiol a fuddsoddwyd arwain at ostwng cronfeydd wrth gefn ariannol y Cyngor.

3. CÔD YMARFER CIPFA AR REOLI TRYSORLYS

3.1. Yn unol â Chôd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys, rhaid i’r Cyngor baratoi a chymeradwyo’r dogfennau isod:-

- Datganiad ar y Strategaeth Gyfalaf sy’n nodi trosolwg lefel uchel, tymor hir o wariant a chyllido cyfalaf, ynghyd â manylion am unrhyw risgiau cysylltiedig â’r modd y byddant yn cael eu rheoli, yn ogystal â'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol. Nod y strategaeth gyfalaf hon yw sicrhau bod pob Aelod etholedig ar y Cyngor llawn yn deall yn llawn yr amcanion polisi tymor hir cyffredinol a'r gofynion strategaeth gyfalaf dilynol, y gweithdrefnau llywodraethu a'r archwaeth risg sy'n deillio o hynny.

- Strategaeth Rheoli Trysorlys sy’n amlinellu strategaeth y Cyngor o ran benthyciadau a buddsoddiadau sy’n dilyn ymlaen o’r Strategaeth Gyfalaf, sy’n nodi’r cyfyngiadau ar fenthyca, yn pennu cyfres o ddangosyddion darbodus ac yn penderfynu archwaeth risg a strategaeth y Cyngor mewn perthynas â buddsoddiadau. Yn y bôn mae’n delio â dau faes: materion cyfalaf a materion rheoli trysorlys. Mae’r elfennau hyn yn ateb gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2003, Canllawiau Buddsoddi a Chanllawiau Darpariaeth Isafswm Refeniw Llywodraeth Cymru, Côd Darbodus CIPFA a Chôd CIPFA ar Reoli Trysorlys.

3.2. Nodir prif egwyddorion Côd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys yn **Atodiad 2**.

4. CYD-DESTUN ALLANOL

4.1. Ni fedrir llunio Strategaeth Rheoli Trysorlys heb ystyried y sefyllfa economaidd hefyd, a hynny oherwydd bod cyflwr yr economi’n cael effaith ar gyfraddau llog a geir o fuddsoddiadau, costau benthyca a chadernid ariannol y gwrthbartïon. Mae crynodeb llawn o’r rhagolygon economaidd ar gael yn **Atodiad 3**, ond dyma’r prif bwyntiau y mae angen eu hystyried:-

- Disgwylir i Gyfradd y Banc gyrraedd ei lefel uchaf, sef 4.5%, erbyn mis Mai 2023.
- Mae disgwyl felly y bydd buddsoddi yn 2023/24 yn digwydd mewn amgylchedd lle mae cyfraddau llog yn codi yn y lle cyntaf, ond hefyd - o bosib - mewn amgylchedd lle mae cyfraddau llog yn gostwng yn rhan olaf y flwyddyn ariannol, gan ddibynnu ar ba mor gyflym y mae chwyddiant yn gostwng a’r perfformiad o ran twf.

4.2. Wedi ystyried y wybodaeth sydd ar gael a’r cyngor gan Ymgynghorwyr Rheoli Trysorlys y Cyngor, mae’r tabl isod yn nodi barn y Cyngor ynghylch lefelau cyfraddau llog am y tair blynedd nesaf:-

Tabl 1

Rhagolygon ar gyfer Cyfraddau Llog hyd at Ragfyr 2025

Cyfartaledd Blynyddol	Cyfradd Banc (%)	Cyfraddau Benthyca BBGC (yn cynnwys addasiad cyfradd sicrwydd)		
		5 mlynedd	25 mlynedd	50 mlynedd
Rhagfyr 2022	3.50	4.20	4.60	4.30
Mawrth 2023	4.25	4.20	4.60	4.30
Mehefin 2023	4.50	4.20	4.60	4.30
Medi 2023	4.50	4.10	4.50	4.20
Rhagfyr 2023	4.50	4.00	4.40	4.10
Mawrth 2024	4.00	3.90	4.20	3.90
Mehefin 2024	3.75	3.80	4.10	3.80
Medi 2024	3.50	3.60	4.00	3.70
Rhagfyr 2024	3.25	3.50	3.90	3.60
Mawrth 2025	3.00	3.40	3.70	3.50
Mehefin 2025	2.75	3.30	3.60	3.30
Medi 2025	2.50	3.20	3.50	3.20
Rhagfyr 2025	2.50	3.10	3.50	3.20

Mae gwybodaeth a gafwyd gan Link Group, Treasury Solutions ynghlwm yn **Atodiad 4**.

4.3. Mae’r rhagolygon presennol, sydd i’w gweld uchod, yn cynnwys y rhagolygon y bydd y Gyfradd Banc yn cyrraedd 4.5% yn Ch2 2023. O ystyried y rhagolygon ar gyfer y gyfradd banc sylfaenol, mae'r cyfraddau elw tybiedig ar fuddsoddiadau am gyfnodau hyd at oddeutu dri mis yn ystod pob blwyddyn ariannol fel a ganlyn (mae'r rhagolwg tymor hir ar gyfer cyfnodau dros 10 mlynedd yn y dyfodol):-

2023/24: 4.40%;
2024/25: 3.30%;
2025/26: 2.60%;
2026/27: 2.50%;
Blynyddoedd y tymor hir: 2.80%

5. SEFYLLFA BRESENNOL Y CYNGOR

5.1. Benthyca

5.1.1. Nodir benthyciadau allanol cyfredol y Cyngor yn Nhabl 2 isod. Ceir dadansoddiad llawn yn **Atodiad 5**.

Tabl 2

Crynodeb o’r Benthyciadau sydd gan y Cyngor ar hyn o bryd

BENTHYCIADAU'R BWRDD BENTHYCIADAU GWAITH CYHOEDDUS (BBGC)					
	BBGC/ BBGC Aeddfedu	**BBGC EIP/ Blwydd-dal**	**Benthyciadau Marchnad**	**BBGC Amrywiol**	**Cyfanswm Aeddfedu**
Benthyciad sy’n weddill	£119,400	£178k	£0k	£0k	£119,578k
Oes cyfartalog (blynyddoedd)	30.82	4.06	0.00	0.00	30.78
Cyfradd cyfartalog (%)	4.53	9.42	0.00	0.00	4.54

BENTHYCIADAU ERAILL							
	Benthyciad Salix 1	**Benthyciad Salix 2**	**Benthyciad Salix 3**	**Benthyciad Salix 4**	**Benthyciad Salix 5**	**Benthyciad Salix 5**	**CYFANSWM**
Balans sy’n weddill	£24k	£137k	£382k	£172k	£1,984k	£400k	**£3,099k**
Dyddiad Ad-dalu	2024/25	2025/26	2028/29	2029/30	2031/32	2035/36	
Cyfradd Llog (%)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

5.2. Buddsoddiadau

5.2.1 Mae unrhyw arian dros ben yn cael ei fuddsoddi ar hyn o bryd mewn cyfrifon adneuon tymor byr, cyfrifon 'ar alw' a chydag awdurdodau lleol eraill yn y DU. Mae'r balans a fuddsoddir yn y cyfrifon hyn yn newid bob dydd (y balans ar 31 Rhagfyr 2022 oedd £46.2m).

5.2.2 Dan y strategaeth rheoli trysorlys gyfredol, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian dros ben drwy sicrhau, yn y lle cyntaf, ddiogelwch yr adneuon, eu hylifedd yn yr ail le ac yna'r enillion ar y buddsoddiad. Mewn gwirionedd, mae cyfradd yr enillion ar fuddsoddiadau'n cael ei haberthu er mwyn sicrhau'r ddwy egwyddor gyntaf ac, ar hyn o bryd, mae'r elw cyfartalog ar fuddsoddiadau yn 1.11% (fel ar 31 Rhagfyr 2022).

6. EFFAITH CYNLLUNIAU'R DYFODOL AR FENTHYCA

6.1. Caiff gwariant cyfalaf ei gyllido'n rhannol o fenthyciadau ac mae'r rhaglen gyfalaf, fel y nodir yn y Strategaeth Gyfalaf, i'w gweld yn Nhabl 3 isod:-

Tabl 3
Rhaglen Gwariant Cyfalaf Arfaethedig 2023/24 – 2025/26

	2023/24 £'000	2024/25 £'000	2025/26 £'000
Gwariant nad yw'n ymwneud â'r CRT	**15,110**	**8,450**	**4,959**
CRT	**31,847**	**34,351**	**27,659**
Gweithgareddau Masnachol / Buddsoddiadau nad ydynt yn rhai Ariannol	**0**	**0**	**0**
CYFANSWM GWARIANT	**46,957**	**42,801**	**32,618**
Cyllidir drwy			
Grantiau Cyfalaf	13,352	5,561	5,071
Derbyniadau Cyfalaf	500	100	100
Arian wrth Gefn	0	0	0
Refeniw	6,987	6,391	5,999
Y Balans a Gyllidir o Fenthyciadau	26,118	30,749	21,448

6.2. Ffactor pwysig i'w ystyried yw effaith benthyca ar Ofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor (GCC). Y GCC yw'r mesur o angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca. Nid yw benthyca wedi'i gyfyngu i fenthyciadau allanol gan BBGC gan ei fod hefyd yn cynnwys y gallu i ddefnyddio balansau ariannol y Cyngor ei hun (benthyca mewnol) ac mae'r rhain wedi cael eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf.

6.3. Bydd gwariant cyfalaf yn cynyddu'r GCC ond dim ond yn ôl y swm nad yw'n cael ei gyllido o grantiau, derbyniadau cyfalaf, arian wrth gefn neu refeniw. Bydd y GCC hefyd yn gostwng yn flynyddol gan swm y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw (DIR) sy'n cael ei roi yn erbyn refeniw. Mae lefel y GCC yn fesur pwysig er mwyn sicrhau nad yw'r Cyngor yn ymrwymo ei hun i lefelau anfforddiadwy o fenthyca.

6.4. Er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor ddigon o gyllid i ad-dalu dyledion ar yr adeg briodol, rhaid i'r Cyngor sicrhau tâl i'r cyfrif refeniw bob blwyddyn, a'r enw ar y tâl hwn yw'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw (DIR). Yn unol â'r Rheoliadau, rhaid i'r Cyngor gymeradwyo datganiad DIR cyn pob blwyddyn ariannol. Gwelir y polisi ar gyfer 2023/24 yn **Atodiad 6**. Cafodd polisi DIR y Cyngor ei ddiwygio'n sylweddol yn 2018, ac unwaith eto ar gyfer y flwyddyn yn dechrau ar 01 Ebrill 2022. Drwy wneud y tâl DIR bob blwyddyn, mae balansau ariannol y Cyngor yn cael eu hailgyflenwi ac mae hynny, yn ei dro, yn lleihau'r lefel o fenthyca mewnol.

6.5. Yn 2018, adolygodd y Cyngor ei bolisi DIR a mabwysiadodd ddull Rhandaliadau Cyfartal Oes Ased i gyfrifo ei dâl DIR ar gyfer benthyca gyda chymorth a benthyca digymorth. Mae'r polisi diwygiedig o 01 Ebrill 2022 yn mabwysiadu dull blwydd-dal, gan ddefnyddio dull tebyg i forgais ad-daliad safonol, lle mae swm yr ad-daliad, sy'n gyfuniad o ad-dalu'r benthyciad gwreiddiol a'r llog, yn aros yn gyson ac, o ganlyniad, mae swm y benthyciad gwreiddiol a ad-delir yn y blynyddoedd cynnar yn isel ac mae'n cynyddu dros amser. Felly, o dan y dull blwydd-dal, mae'r tâl DIR yn isel yn y blynyddoedd cyntaf cyn cynyddu dros amser.

6.6. Gall y Cyngor ddewis talu mwy o DIR mewn unrhyw flwyddyn benodol. Gellir hawlio'r gordaliadau DIR hyn yn ôl (sef gordaliadau sydd, yn achos y Cyngor, yn sicrhau digon o arian parod ar gyfer ad-dalu benthyciadau) yn y blynyddoedd diweddarach os bydd angen. Hyd at 31 Mawrth 2022, cyfanswm y gordaliadau a wnaed oedd £268k, ac roeddent yn ymwneud yn benodol â benthyciadau Salix lle mae'r DIR a godir ar y cyfrif refeniw wedi'i gyfrifo ar sail oes y benthyciad yn hytrach nag ar oes yr ased a gyllidwyd gan y benthyciad. Mae hyn yn sicrhau bod gan y Cyngor ddigon o arian parod i ad-dalu'r benthyciadau pan fydd angen gwneud hynny.

6.7. Dangosir effaith cynlluniau gwariant cyfalaf y Cyngor a'r tâl DIR ar y GCC a lefel y benthyca allanol a mewnol yn Nhabl 4 isod:-

Tabl 4
Gofyniad Cyllido Cyfalaf a Benthyciadau 2022/23 i 2025/26

	2022/23 £'000	2023/24 £'000	2024/25 £'000	2025/26 £'000
Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC)				
Balans Agoriadol y GCC	**137,804**	**149,409**	**173,905**	**202,669**
Gwariant Cyfalaf	46,153	46,957	42,801	32,618
Grantiau Cyfalaf Allanol	(18,331)	(13,352)	(5,561)	(5,071)
Derbyniadau Cyfalaf	(830)	(500)	(100)	(100)
Cyfraniad Refeniw ac Arian Wrth Gefn	(13,933)	(6,987)	(6,391)	(5,999)
Darpariaeth Isafswm Refeniw	(1,454)	(1,622)	(1,985)	(2,103)
BALANS CAU'R GCC	**149,409**	**173,905**	**202,669**	**222,014**
Benthyca Allanol				
Balans Agoriadol Benthyciadau Allanol	**125,348**	**135,734**	**159,610**	**189,713**
Benthyca i Gyllido Gwariant Cyfalaf	13,059	26,118	30,749	21,448
Benthyca i Gyllido Ad-daliadau ar Fenthyciadau	0	0	0	0
Benthyciadau yn lle Benthyca'n Fewnol	0	0	0	0
Ad-dalu Benthyciadau	(2,673)	(2,242)	(646)	(639)
Balans Cau Benthyciadau Allanol	**135,734**	**159,610**	**189,713**	**210,522**
Benthyciadau Mewnol				
Balans Agoriadol Benthyciadau Mewnol	**12,456**	**13,675**	**14,295**	**12,956**
Amnewid Benthyciadau Mewnol	0	0	0	0
Cyllido Ad-daliadau Benthyca o Fenthyciadau Allanol	0	0	0	0
Ad-daliadau Benthyciadau Allanol	2,673	2,242	646	639
Benthyca i Gyllido Gwariant Cyfalaf	0	0	0	0
Darpariaeth Isafswm Refeniw	(1,454)	(1,622)	(1,985)	(2,103)
Balans Cau Benthyciadau Mewnol	**13,675**	**14,295**	**12,956**	**11,492**
CYFANSWM BENTHYCIADAU	**149,409**	**173,905**	**202,669**	**222,014**

7. STRATEGAETH FENTHYCA

7.1. Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor yn parhau i gynnal sefyllfa o dan-fenthyca. Mae hyn yn golygu nad yw'r angen am fenthyciadau cyfalaf (sef y Gofyniad Cyllido Cyfalaf) wedi'i gyllido'n llawn gan ddyledion benthyca, a defnyddiwyd arian fel mesur dros dro i gefnogi arian wrth gefn, balansau a llif arian y Cyngor. Mae gweithredu yn y fath fodd yn ddarbodus gan fod disgwyl i gyfraddau benthyca tymor canolig a thymor hir ddisgyn o'u lefelau presennol unwaith y rhoddir sylw i bryder cyffredinol am chwyddiant trwy bolisi ariannol tynn yn y tymor byr. Hynny yw, bydd Cyfradd y Banc yn cynyddu yn ystod gweddill 2022 a hanner cyntaf 2023. Mae Tabl 4 yn dangos y byddai o bosib angen benthyca £13.675m yn allanol petai angen brys. Dyma'r swm a ddefnyddiwyd o arian wrth gefn a balansau'r Cyngor yn y gorffennol i gyllido'r rhaglen gyfalaf yn lle cymryd benthyciadau.

7.2. Yn erbyn y cefndir hwn a'r risgiau o fewn y rhagolygon economaidd, mabwysiedir dull darbodus o ran gweithgareddau trysorlys 2023/24. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro cyfraddau llog yn y marchnadoedd ariannol ac yn mabwysiadu dull pragmatig i ymateb i amgylchiadau sy'n newid:-

- Os teimlir bod risg sylweddol o GWYMP sydyn yn y cyfraddau tymor byr a thymor hir (e.e. oherwydd mwy o risg o ddisgyn yn ôl i ddirwasgiad neu risgiau datchwyddiant), yna bydd benthyciadau tymor hir yn cael eu gohirio, ac ystyrir newid o gyllido cyfradd sefydlog i fenthyca tymor byr os bydd yn gost-effeithiol i wneud hynny.
- Os teimlir bod risg sylweddol o GYNNYDD llawer uwch yn y cyfraddau tymor hir a thymor byr nag a ragwelir ar hyn o bryd, bydd cyllid ar raddfa sefydlog yn cael ei dynnu i lawr tra bod cyfraddau llog yn is nag y rhagwelir y byddant yn ystod yr ychydig flynyddoedd nesaf.
- Adroddir ar unrhyw benderfyniadau i'r Pwyllgor hwn cyn gynted ag y bo modd.

7.3. Benthyca Mewnol yn erbyn Benthyca Allanol

7.3.1 Mae'r amodau cyfredol yn nodi bod angen agwedd hyblyg o ran y dewis rhwng benthyca mewnol ac allanol. Fodd bynnag, mae cyfyngiadau penodol yn parhau i allanoli benthyca, megis :-

- Gall y polisi olygu bod yn agored i risg credyd (e.e. risg y bydd y banc yn diffygdalu ar y ddyled), felly, bydd raid rheoli'r elfen hon yn ofalus iawn;
- Rhaid parhau i roi sylw manwl i'r gwahaniaeth rhwng y cyfraddau benthyca a'r cyfraddau buddsoddi i sicrhau bod y Cyngor yn cael gwerth am arian unwaith y mae lefel briodol o reolaeth risg wedi ei chyrraedd i sicrhau diogelwch ei fuddsoddiadau.

7.3.2 O blaid mewnoli, dros y tymor canol, disgwylir y bydd cyfraddau buddsoddi yn parhau i fod yn is na'r cyfraddau benthyca tymor hir. Mae hynny'n golygu bod ystyriaethau gwerth am arian yn awgrymu y gellid cael gwerth gorau trwy osgoi benthyca allanol newydd a thrwy ddefnyddio balansau arian parod mewnol i gyllido gwariant cyfalaf newydd, neu yn lle dyled allanol sy'n aeddfedu (cyfeirir at hyn fel benthyca mewnol). Byddai hynny'n sicrhau'r arbedion tymor byr mwyaf posib.

7.3.3 Fodd bynnag, rhaid pwyso a mesur arbedion tymor byr a geid trwy osgoi benthyca allanol tymor hir yn 2023/24 yn erbyn y posibilrwydd o gael costau tymor hir ychwanegol, trwy ohirio cymryd benthyciadau allanol newydd nad oes modd eu hosgoi tan yn hwyrach ymlaen, gan fod cyfraddau tymor hir y BBGC yn uwch yn awr. Yn ychwanegol at hyn, bydd angen parhau i adolygu'n rheolaidd oblygiadau benthyciadau mewnol i lif arian a bydd yn cyfyngu ar lefel bosib y benthyca mewnol. Mae rhagolygon Cyfradd Banc tymor hir (tu hwnt i 10 mlynedd) yn 2.5%. Gan fod holl gyfraddau sicrwydd PWLB ar hyn o bryd yn uwch na hynl bydd angen adolygu strategaethau benthyca yn y cyd-destun hwnnw. Yn gyffredinol, gellir cael gwerth gwell am arian ym mhen byrrach y gromlin, a dylid ystyried arian Awdurdod Lleol i Awdurdod lleol sefydlog, tymor byr. Fodd bynnag, mae'n debygol bydd cyfraddau benthyca dros dro'n parhau yn agor i'r Cyfradd Banc, a gall hefyd fod yn ddeniadol tra bo'r farchnad yn disgwyl i chwyddiant, ac elw giltiau, i ddisgyn yn ôl hwyrach ymlaen yn 2023.

7.4. Benthyca ymlaen llaw i gwrdd ag anghenion

7.4.1 Ni fydd y Cyngor yn benthyca mwy nag y mae ei angen, na chyn bod angen gwneud hynny, dim ond er mwyn elwa o fuddsoddi'r symiau ychwanegol a fenthycir. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthyca ymlaen llaw o fewn amcangyfrifon Gofynion Cyllido Cyfalaf a gymeradwywyd ymlaen llaw a bydd penderfyniadau o'r fath yn cael eu hystyried yn ofalus i sicrhau bod modd dangos gwerth am arian a bod y Cyngor yn gallu sicrhau diogelwch arian o'r fath.

7.4.2 Wrth benderfynu a ddylid benthyca cyn bod angen gwneud hynny, bydd y Cyngor yn:-

1. sicrhau bod cyswllt clir rhwng y rhaglen gyfalaf a phroffil aeddfedrwydd y portffolio dyled cyfredol sy'n cefnogi'r angen i fenthyca cyn i'r angen godi;

2. sicrhau bod rhwymedigaethau refeniw parhaus sy'n cael eu creu, a'r goblygiadau ar gyfer cynlluniau a chyllidebau'r dyfodol, wedi eu hystyried;

3. pwyso a mesur y ffactorau economaidd a marchnad a allai gael dylanwad ar ddull ac amseriad unrhyw benderfyniad i fenthyca;

4. ystyried manteision ac anfanteision dulliau cyllido eraill;

5. ystyried y cyfraddau llog eraill sydd ar gael, y cyfnodau mwyaf priodol i gyllido a'r proffiliau ad-dalu i'w defnyddio; ac

6. ystyried effaith benthyca ymlaen llaw ar falansau arian buddsoddi sy'n cynyddu dros dro (hyd nes y bydd angen cyllido gwariant cyfalaf) a'r ffaith y byddir yn fwy agored yn sgil hynny i risg gwrthbarti, a risgiau eraill, a lefel risgiau o'r fath o gofio'r trefniadau sydd wedi eu sefydlu i'w cyfyngu i'r eithaf.

7.4.3 Bydd y risgiau sy'n gysylltiedig ag unrhyw weithgaredd i fenthyca cyn bod angen yn amodol ar werthusiad o flaen llaw ac adroddiadau dilynol drwy'r mecanwaith adrodd canol blwyddyn neu flynyddol.

7.5. Aildrefnu Dyledion

7.5.1 Mae'n annhebygol y byddir yn aildrefnu'r benthyciadau yn ein portffolio dyled ar hyn o bryd gan fod gwahaniaeth mawr iawn o hyd rhwng cyfraddau ad-dalu cynamserol a chyfraddau benthyca newydd.

7.5.2 Bydd y rhesymau dros unrhyw ad-drefnu yn cynnwys:-

- cynhyrchu arbedion arian parod ac/neu arbedion llif arian gyda disgownt;
- cynorthwyo i gwrdd â'r strategaeth trysorlys; a
- gwella balans y portffolio (diwygio'r proffil aeddfedu ac/neu falans yr anwadalrwydd ariannol).

7.5.3 Rhoddir ystyriaeth hefyd i nodi a oes unrhyw bosibilrwydd o gwbl o wneud arbedion trwy adael i falansau buddsoddi ostwng i ad-dalu dyled yn gynnar oherwydd bod cyfraddau tymor byr ar fuddsoddiadau yn debygol o fod yn is na chyfraddau a delir ar ddyledion cyfredol.

7.5.4 Rhoddir gwybod i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am yr holl weithgareddau ad-drefnu dyled yn y cyfarfod nesaf sy'n ymarferol bosib wedi iddynt ddigwydd.

7.6. Proffil Dyledion

7.6.1. Fel y gwelir yn **Atodiad 5**, bydd y benthyciadau presennol yn cael eu had-dalu mewn gwahanol flynyddoedd hyd at 2068/69. Fel rhan o unrhyw benderfyniad ar fenthyca yn y dyfodol, bydd y Cyngor yn anelu at sicrhau bod y dyddiad ad-dalu'n cael ei drefnu er mwyn gwastatau'r ad-daliadau i'r graddau y mae hynny'n bosibl, ond rhoddir blaenoriaeth i'r gyfradd llog sy'n daladwy pan benderfynir y math o fenthyciad (aeddfedrwydd neu flwydd-dal) a chyfnod y benthyciad.

8. STRATEGAETH FUDDSODDI

8.1. Cyllid mewnol: Bydd buddsoddiadau'n cael eu gwneud gan gyfeirio at y balans craidd a'r gofynion llif arian a'r rhagolygon o ran cyfraddau llog tymor byr (h.y. graddfeydd ar gyfer buddsoddi am hyd at 12 mis). Fel arfer, mae modd cael enillion uwch drwy fuddsoddi am gyfnodau hirach. Mae siâp presennol y gromlin enillion yn awgrymu mai dyma'r achos ar hyn o bryd, ond mae'n bosib y bydd y Gyfradd Banc gyrraedd ei lefel uchaf yn ystod hanner cyntaf 2023 ac efallai y bydd yn gostwng mor fuan â rhan olaf 2023, felly byddai strategaeth fuddsoddi hyblyg yn briodol i fanteisio i'r eithaf ar enillion. Yn yr un modd, er bod angen y rhan fwyaf o falansau arian i reoli cynnydd a gostyngiad mewn llif arian, lle gellir dod o hyd i symiau ariannol y gellid eu buddsoddi am gyfnodau hirach, bydd y gwerth a geir o fuddsoddiadau tymor hir yn cael ei asesu'n ofalus.

8.2. Rheoli Risg

8.2.1 Mae CIPFA wedi ehangu ystyr 'buddsoddiadau' i gynnwys buddsoddiadau ariannol ac anariannol. Mae'r adroddiad hwn yn delio â buddsoddiadau ariannol yn unig (fel y cânt eu rheoli gan y Tîm Rheoli Trysorlys). Caiff buddsoddiadau anariannol, sef, yn ei hanfod, prynu asedau sy'n cynhyrchu incwm, eu cynnwys yn y Strategaeth Gyfalaf (adroddiad ar wahân).

8.2.2 Mae polisi buddsoddi'r Cyngor yn cymryd i ystyriaeth yr isod:-

- Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol ("y Canllawiau");
- Côd Ymarfer a Nodiadau Canllaw Traws-Sector CIPFA ar Reoli Trysorlys yn y Sector Cyhoeddus 2021 ("y Côd");
- Nodiadau Canllaw Rheoli Trysorlys CIPFA 2021.

8.2.3 Blaenoriaethau buddsoddi'r Cyngor yw diogelwch yn gyntaf, hylifedd y portffolio yn ail ac yna'r elw (enillion). Nod y Cyngor yw ceisio sicrhau cymaint o elw â phosib ar ei fuddsoddiadau sy'n gyson â'r lefel briodol o ddiogelwch a hylifedd ac archwaeth risg y Cyngor. Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, ystyrir ei bod yn briodol cadw elfen o hylifedd i gwrdd ag anghenion llif arian ond hefyd i ystyried buddsoddi am gyfnodau o hyd at 12 mis gyda sefydliadau credyd uchel, gan amrywio'r dyddiadau aeddfedu, tra bod cyfraddau buddsoddi'n parhau'n uchel, yn ogystal â'r opsiynau ariannol ehangach.

8.2.4 Mae'r canllawiau uchod gan Lywodraeth Cymru a CIPFA'n rhoi blaenoriaeth uchel i reoli risg. Mae'r Awdurdod hwn wedi mabwysiadu ymagwedd ddarbodus tuag at reoli risg ac mae'n diffinio ei archwaeth risg fel a ganlyn:-

1. Defnyddir **meini prawf sylfaenol o ran statws credyd** er mwyn cynhyrchu rhestr o wrthbartïon sy'n addas iawn i dderbyn credyd. Mae hyn hefyd yn caniatáu arallgyfeirio ac yn osgoi'r risg sy'n gysylltiedig â chanolbwyntio ar un gwrthbarti. Y graddfeydd allweddol a ddefnyddir i fonitro gwrthbartïon yw'r graddfeydd tymor byr a thymor hir.

2. **Gwybodaeth arall**: nid statws credyd yn unig fydd yn penderfynu ar ansawdd sefydliad; mae'n bwysig asesu a monitro'r sector ariannol yn barhaus, a hynny ar sail micro a macro ac mewn perthynas â'r amgylcheddau economaidd a gwleidyddol y mae sefydliadau'n gweithredu ynddynt. Bydd yr asesiad hefyd yn cymryd i ystyriaeth wybodaeth sy'n adlewyrchu barn y marchnadoedd. I gyflawni hyn, bydd y Cyngor yn ymgysylltu gyda'i ymgynghorwyr i gadw golwg ar brisiau'r farchnad megis yswirio colledion credyd (**"credit default swaps"**) ac yn ychwanegu'r wybodaeth honno at y graddfeydd credyd.

3. Bydd **ffynonellau gwybodaeth eraill** a ddefnyddir yn cynnwys y wasg ariannol, prisiau cyfranddaliadau ac unrhyw wybodaeth arall sy'n ymwneud â'r sector bancio er mwyn sefydlu'r broses sgriwtini fwyaf cadarn mewn perthynas ag addasrwydd gwrthbartïon y gellir bod yn buddsoddi ynddynt.

4. Mae'r Awdurdod hwn wedi diffinio'r rhestr o'r **mathau o offerynnau buddsoddi** y mae gan y Tîm Rheoli Trysorlys awdurdod i'w defnyddio. Mae dwy restr yn **Atodiad 7** o dan y categorïau buddsoddiadau 'penodol' ac 'amhenodol'.

   - Mae **buddsoddiadau penodol** yn golygu'r rheini sydd â lefel uchel o ansawdd credyd ac a fydd yn aeddfedu o fewn blwyddyn, neu fod llai na blwyddyn ar ôl cyn aeddfedu petaent, yn wreiddiol, wedi eu dosbarthu fel buddsoddiadau amhenodol dim ond oherwydd bod y cyfnod aeddfedu yn fwy na blwyddyn.

   - **Buddsoddiadau amhenodol** yw'r rheini â lefel is o ansawdd credyd. Gallant fod am gyfnodau sydd dros flwyddyn ac/neu maent yn offerynnau mwy cymhleth y bydd angen i'r Aelodau a'r swyddogion roddi mwy o ystyriaeth iddynt cyn eu hawdurdodi ar gyfer eu defnyddio.

5. **Terfyn buddsoddiadau amhenodol**. Mae'r Cyngor wedi penderfynu y bydd yn cyfyngu cyfanswm y defnydd o fuddsoddiadau amhenodol drwy sicrhau na wneir unrhyw fuddsoddiad amhenodol heb ganiatâd ymlaen llaw gan y Cyngor. Nid yw'r Cyngor yn dal unrhyw fuddsoddiadau amhenodol, nac yn meddwl am wneud hynny yn ystod 2023/24 (gweler **Atodiad 7**).

6. Bydd **cyfyngiadau benthyca** (symiau ac aeddfedrwydd) ar gyfer pob gwrthbarti yn cael eu gosod drwy ddefnyddio'r tabl matrics fel y mae'n ymddangos yn y rhan o'r strategaeth hon sy'n ymwneud â Theilyngdod Credyd.

7. Nodir **cyfyngiadau trafodion** ar gyfer pob math o fuddsoddiad yn **Atodiad 8**.

8. Bydd y Cyngor hwn yn gosod cyfyngiad ar swm y buddsoddiadau y mae'n eu buddsoddi am **fwy na 365 diwrnod** (gweler **Atodiad 11**).

9. Ni fydd buddsoddiadau ond yn cael eu gwneud mewn gwrthbartïon o wledydd sydd â **graddfa sofraniaeth** sylfaenol (gweler **Atodiad 9**).

10. Mae'r Awdurdod hwn wedi penodi **ymgynghorwyr allanol** i ddarparu cyngor arbenigol ynghylch sut i sicrhau'r cydbwysedd priodol gorau rhwng diogelwch, hylifedd ac elw ac yn wyneb archwaeth risg y Cyngor hwn yng nghyd-destun lefel disgwyliedig y balansau ariannol a'r angen am hylifedd drwy'r flwyddyn.

11. Bydd yr holl fuddsoddiadau'n cael eu dynodi mewn **sterling**.

12. O ganlyniad i'r newid yn y safonau cyfrifo ar gyfer 2022/23 dan **IFRS 9**, bydd yr Awdurdod hwn yn ystyried goblygiadau offerynnau buddsoddi a allai arwain at newid andwyol yng ngwerth yr arian a fuddsoddir a'r taliadau i'r Gronfa Gyffredinol ar ddiwedd y flwyddyn o ganlyniad i hynny. Mae Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo darpariaeth statudol sy'n rhoi amser i awdurdodau lleol Cymru addasu eu portffolios o'r holl fuddsoddiadau cyfun trwy ohirio gweithredu IFRS 9 am bum mlynedd tan 31.03.23. Ar hyn o bryd, nid yw'n hysbys a fydd y Llywodraeth yn cytuno ar estyniad pellach i'r ddarpariaeth hon.)

8.3. Polisi Teilyngdod Credyd

8.3.1 Y brif egwyddor sy'n rheoli meini prawf buddsoddi'r Cyngor yw diogelwch ei fuddsoddiadau, er bod elw neu enillion ar fuddsoddiadau hefyd yn ystyriaeth allweddol. Wedi rhoi sylw i'r brif egwyddor hon, bydd y Cyngor yn sicrhau:-

- Bod ganddo bolisi sy'n amlinellu'r categorïau o fathau o fuddsoddiadau y bydd yn buddsoddi ynddynt, y meini prawf ar gyfer dewis gwrthbartïon buddsoddi a chanddynt ddiogelwch digonol, a monitro eu diogelwch. Nodir hyn yn yr adrannau isod sy'n ymwneud â buddsoddiadau penodol ac amhenodol; a
- Bod ganddo hylifedd digonol yn ei fuddsoddiadau. I'r perwyl hwn, bydd yn amlinellu gweithdrefnau ar gyfer penderfynu am ba hyd y byddai'n ddoeth ymrwymo arian. Mae'r gweithdrefnau hyn hefyd yn berthnasol i ddangosyddion darbodus y Cyngor sy'n ymwneud â'r uchafsymiau y gellir eu buddsoddi.

8.3.2 Bydd y Swyddog Adran 151 yn cynnal rhestr gwrthbartïon yn unol â'r meini prawf a amlinellir yn **Atodiad 8** a bydd yn adolygu'r meini prawf a'u cyflwyno i'r Cyngor i'w cymeradwyo pan fo angen. Mae'r meini prawf hyn yn wahanol i'r rhai sy'n penderfynu pa fathau o offerynnau buddsoddi sy'n offerynnau penodol neu'n amhenodol, a hynny oherwydd eu bod yn darparu cronfa gyffredinol o wrthbartïon yr ystyrir eu bod o safon uchel ac y gall y Cyngor eu defnyddio, yn hytrach na'u bod yn feini prawf sy'n diffinio'r math o offerynnau buddsoddi a fydd yn cael eu defnyddio.

8.3.3 Caiff gwybodaeth am statws credyd ei darparu gan Link Group, ein hymgynghorwyr trysorlys, yn achos yr holl wrthbartïon sy'n cydymffurfio gyda'r meini prawf isod. Bydd unrhyw wrthbartïon sy'n methu â bodloni'r meini prawf yn cael eu tynnu oddi ar y rhestr gwrthbartïon. Bydd manylion am newidiadau i'r graddfeydd, newidiadau tebygol i'r graddfeydd (Watches) a gwybodaeth ynghylch y duedd tymor hwy y tu allan i'r farn graddfa ganolog (Outlook) yn cael eu darparu i swyddogion bron ar unwaith wedi iddynt ddigwydd a rhoddir sylw i'r wybodaeth hon cyn delio. Er enghraifft, os ceir gwybodaeth y bydd graddfa negyddol yn berthnasol i wrthbarti sydd yn cwrdd â meini prawf sylfaenol y Cyngor, gwaherddir eu defnyddio a bydd y cyfan o'r lleill yn cael eu hadolygu yn wyneb amodau'r farchnad.

8.3.4 Fel haen ddiogelwch ychwanegol i'r meini prawf statws credyd sylfaenol a ddisgrifir uchod, mae'r Cyngor hwn hefyd yn defnyddio'r gwasanaeth teilyngdod credyd a ddarperir gan Link Group. Mae'r gwasanaeth hwn yn gweithredu dull modelu soffistigedig gan ddefnyddio graddfeydd credyd gan y tair prif asiantaeth statws credyd - Fitch, Moody's a Standard and Poor's. Yn ychwanegol at hynny, cymerir y camau isod i asesu statws credyd gwrthbartïon:-

- Ystyrir rhagolygon credyd (Watches) a gweithgareddau monitro credyd (Outlook) gan asiantaethau statws credyd;
- Amrediadau yswirio colledion credyd (Credit Default Swaps (CDS)) i roi rhybudd buan am newidiadau tebygol mewn graddfeydd credyd;
- Graddfeydd sofran i ddewis gwrthbartïon o'r gwledydd sydd fwyaf teilwng o gael credyd yn unig.

8.3.5 Mae'r dull modelu hwn yn cyfuno graddfeydd credyd, gweithgareddau monitro credyd (Outlook) a rhagolygon credyd (Watches) mewn system sgorio sydd wedi ei phwysoli ac sydd wedi ei chyfuno wedyn gyda throshaen o amrediadau yswirio colledion credyd (CDS) a fydd, yn y pen draw, yn cynhyrchu cyfres o godau lliw i nodi pa mor deilwng o gredyd yw gwrthbartïon. Mae'r codau lliw hyn yn cael eu defnyddio gan y Cyngor, gyda disgresiwn y Swyddog Adran 151, i gynorthwyo i benderfynu ar gyfnod amser y buddsoddiadau. Bydd y Cyngor, felly, fel arfer yn defnyddio gwrthbartïon o fewn y cyfnodau canlynol:-

Melyn:	5 mlynedd *
Pinc tywyll :	5 mlynedd – ar gyfer bondiau tymor byr iawn gyda sgôr credyd o 1.25
Pinc golau :	5 mlynedd – ar gyfer bondiau tymor byr iawn gyda sgôr credyd o 1.5
Piws:	2 flynedd
Glas:	1 flwyddyn (ond yn berthnasol i Fanciau DU a wladolwyd neu a wladolwyd yn rhannol)
Oren:	1 flwyddyn
Coch:	6 mis
Gwyrdd:	100 diwrnod
Dim lliw:	ddim i'w ddefnyddio

8.3.6 Mae gwasanaeth teilyngdod credyd Link yn defnyddio amrywiaeth ehangach o wybodaeth na'r graddfeydd sylfaenol yn unig a, thrwy ddefnyddio system sgorio pwysoliad risg, nid yw'n dibynnu'n ormodol ar raddfeydd un asiantaeth yn unig.

8.3.7 Fel arfer, y meini prawf isaf y bydd y Cyngor yn eu defnyddio ar gyfer credyd fydd graddfa Tymor Byr (Fitch neu gyfatebol) o F1 a graddfa Tymor Hir o A-. Efallai y bydd achlysuron pan fydd graddfeydd un asiantaeth ychydig yn is na'r graddfeydd hyn, ond gellir parhau i'w defnyddio. Ar yr achlysuron hyn, rhoddir ystyriaeth i'r amrediad cyfan o raddfeydd sydd ar gael, neu wybodaeth berthnasol arall am y farchnad, er mwyn cefnogi eu defnyddio.

8.3.8 Bydd yr holl raddfeydd credyd yn cael eu monitro'n ddyddiol. Caiff y Cyngor wybod am unrhyw newidiadau i raddfeydd y tair asiantaeth drwy ei ddefnydd o wasanaeth teilyngdod credyd Link.

- Os bydd cwymp yn y raddfa'n golygu na fydd y gwrthbarti/cynllun buddsoddi'n cwrdd â meini prawf sylfaenol y Cyngor, ni fyddant yn cael eu defnyddio eto ar gyfer buddsoddiadau newydd a bydd hynny'n dod i rym yn syth.

- Yn ogystal â graddfeydd credyd, bydd y Cyngor yn cael gwybodaeth yn ddyddiol am symudiadau yn nhaeniad y gweithgareddau 'yswirio colledion credyd' yn erbyn y meincnod iTraxx a data arall am y farchnad drwy ei wefan 'Passport', a ddarperir yn benodol ar ei ran gan Link. Gall symudiadau eithafol yn y farchnad arwain at israddio sefydliad neu ei dynnu oddi ar restr benthycwyr y Cyngor.

8.3.9 Ni fyddir yn dibynnu'n gyfan gwbl ar y gwasanaeth allanol hwn. Bydd y Cyngor hefyd yn defnyddio data a gwybodaeth am y farchnad, yn ogystal â gwybodaeth am unrhyw gymorth allanol a roddwyd i fanciau i'w helpu gyda'i broses gwneud penderfyniadau.

8.3.10 Ni welwyd lefelau sylweddol o raddfeydd credyd Tymor Byr a Hir yn cael eu hisraddio ers yr argyfwng ym mis Mawrth 2020. Ar y cyfan, lle bu newidiadau, roeddent yn gyfyngedig i Ragolygon. Fodd bynnag, yn fwy diweddar mae cyfradd ddyled sofran y DU wedi'i osod ar Ragolwg Negyddol gan y tri phrif asiantaethau graddio o ganlyniad i bolisi torri trethi Truss/Kwarteng nad oed wedi'i gyllido. Er bod llywodraeth Sunak/Hunt wedi tawelu'r marchnadoedd, nid yw canlyniad adolygiadau'r asiantaethau graddio yn hysbys eto, ond mae'n bosib y bydd graddfa ddyled sofran y DU yn cael ei israddio. Yn yr un modd, wrth osod isafswm ar gyfer graddfeydd dyled sofran, nid fydd y cyngor yn gosod isafswm graddfa ar gyfer y DU.

8.3.11 Er bod prisiau CDS banciau (dangosyddion y farchnad o risgiau credyd), wedi codi'n gyflym yn ystod cyfnod llywodraeth Truss/Kwarteng, maent wedi dychwelyd i lefelau mwy arferol ers hynny. Fodd bynnag, gall y sefyllfa newid yn sydyn, felly, bydd yn parhau i fod yn bwysig i ni ddal ati i fonitro pob agwedd o risg ac elw o dan yr amgylchiadau presennol. Mae Link yn monitro prisiau CDS fel rhan o'u gwasanaeth teilyngdod credyd i awdurdodau lleol ac mae gan y Cyngor fynediad i'r wybodaeth hon trwy ei borth 'Passport' a ddarperir gan Link.

8.4. Cyfyngiadau Gwledydd

8.4.1 Mae'r Cyngor wedi penderfynu na fydd ond yn defnyddio gwrthbartïon cymeradwy o wledydd gyda graddfa credyd sofran sydd o leiaf yn AA- yn ôl Graddfeydd Fitch (neu raddfa gyfatebol arall gan asiantaethau eraill os na fydd Fitch yn eu darparu). Fe welir rhestr o'r gwledydd sy'n gymwys trwy ddefnyddio'r meini prawf credyd hyn ar ddyddiad yr adroddiad hwn yn **Atodiad 9**. Bydd swyddogion yn ychwanegu gwledydd at y rhestr neu'n eu tynnu oddi arni pe bai'r graddfeydd yn newid yn unol â'r polisi hwn.

9. LLYWODRAETHIANT A RHEOLAETH

9.1. Mae'r Côd Darbodus yn adlewyrchu symudiad tuag at hunanreoleiddio ar gyfer awdurdodau lleol ac mae llywodraethiant corfforaethol effeithiol yn un o elfennau allweddol gweithrediad llwyddiannus y Côd.

9.2. Mae Llywodraethiant Corfforaethol yn cynnwys yr elfennau isod:-

- Rôl ffurfiol ar gyfer y Swyddog Adran 151;
- Gosod a monitro Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys;
- Cynllun dirprwyo a phroses gymeradwyo ffurfiol;
- Adrodd ar faterion Rheoli Trysorlys i Aelodau.

9.3. Rôl y Swyddog Adran 151 a'r Aelodau

9.3.1 Y Swyddog Adran 151 sy'n gyfrifol am sicrhau bod materion sy'n ymwneud â Rheoli Trysorlys a Chyllido Cyfalaf yn cael eu cymryd i ystyriaeth a'u hadrodd i'r Pwyllgor Gwaith / Cyngor llawn i'w hystyried a bod gweithdrefnau'n cael eu sefydlu i fonitro perfformiad.

9.3.2 Rhaid i'r Swyddog Adran 151 sicrhau bod dangosyddion darbodus yn cael eu gosod a'u monitro er mwyn dangos y cydymffurfir â'r gofyn deddfwriaethol i sicrhau bod cynlluniau'r Cyngor yn fforddiadwy.

9.3.3 Mae Aelodau hefyd yn chwarae rôl bwysig, nid yn unig o ran awdurdodi'r penderfyniadau perthnasol ond hefyd wrth graffu ar brosesau, penderfyniadau a pherfformiad rheoli'r trysorlys. Er mwyn ymgymryd â'r rôl hon, rhaid i'r swyddog cyfrifol, yn unol â Chôd CIPFA, sicrhau bod Aelodau sydd â chyfrifoldeb am faterion reoli trysorlys yn derbyn hyfforddiant digonol ar y cyfryw faterion. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i Aelodau sy'n gyfrifol am sgriwtini. Er mwyn cefnogi rôl sgriwtini aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, cafodd aelodau'r Pwyllgor hyfforddiant ar reoli trysorlys gan yr ymgynghorwyr rheoli trysorlys ar 14 Medi 2022. Trefnir hyfforddiant pellach yn ôl yr angen. Mae anghenion hyfforddiant swyddogion rheoli trysorlys yn cael sylw ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

9.3.4 Mae Côd Rheoli Trysorlys CIPFA yn datgan bod disgwyl i sefydliadau fod â gwybodaeth a sgiliau ffurfiol a chynhwysfawr neu bolisi hyfforddi ar gyfer caffael yn effeithiol a chadw gwybodaeth a sgiliau rheoli trysorlys ar gyfer y rhai hynny'n sy'n gyfrifol am reoli, cyflawni, llywodraethiant a gwneud penderfyniadau. Dylai'r Cyngor roi'r isod ar waith i fonitro ac adolygu gwybodaeth a sgiliau:

- Cofnodi presenoldeb mewn hyfforddiant a sicrhau y cymerir camau os yw presenoldeb gwael yn cael ei adnabod.

- Paratoi cynlluniau dysgu wedi'u teilwra ar gyfer swyddogion rheoli trysorlys ac aelodau bwrdd/aelodau'r cyngor.
- Ei gwneud yn ofynnol i swyddogion rheoli trysorlys ac aelodau bwrdd/aelodau'r cyngor gwblhau hunanasesiad yn erbyn y cymwyseddau angenrheidiol (mae 'hunanasesiad gan aelodau sy'n gyfrifol am graffu ar reoli trysorlys' ar gael i'w lawrlwytho ar wefan CIPFA).
- Cael cyswllt rheolaidd â swyddogion ac aelodau bwrdd/aelodau'r cyngor, a'u hannog i amlygu anghenion hyfforddi yn barhaus.

9.3.5 Bydd yr Arweinydd Tîm Perfformiad a Chefnogaeth yn cadw cofnod ffurfiol o'r hyfforddiant a dderbyniwyd gan swyddogion sy'n ganolog i'r swyddogaeth Trysorlys. Yn yr un modd, bydd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd hefyd yn cadw cofnod ffurfiol o'r hyfforddiant rheoli trysorlys / cyllid cyfalaf a dderbyniwyd gan Aelodau.

9.3.6 Mae'r Cynllun Dirprwyo ar gyfer Rheoli Trysorlys ac eglurhad llawnach o rôl y Swyddog Adran 151 ar gael yn **Atodiad 10**.

9.4. Cyngor Rheoli Trysorlys

9.4.1 Mae'r Cyngor yn defnyddio Link Group, Link Treasury Services Limited fel ei ymgynghorwyr allanol ar reoli trysorlys. Yn unol â rheoliadau caffael, fe wnaeth y Cyngor ail-wahodd tendrau i ddarparu'r gwasanaeth hwn yn gynnar yn 2021 am y cyfnod 1 Ebrill 2021 i 31 Mawrth 2024 gydag opsiwn i ymestyn am ddwy flynedd, a Link Group, Treasury Solutions enillodd y tendr hwnnw.

9.4.2 Mae'r Cyngor yn cydnabod fod y cyfrifoldeb am benderfyniadau rheoli trysorlys yn aros gyda'r sefydliad bob amser a bydd yn sicrhau na fydd yn dibynnu'n afresymol ar ein darparwyr gwasanaeth allanol. Bydd yr holl benderfyniadau'n cael eu gwneud gan ystyried yr holl wybodaeth sydd ar gael, gan gynnwys gwybodaeth gan ein hymgynghorwyr trysorlys, ond ni ddibynnir arnyn nhw'n unig. Y Cyngor sy'n parhau i fod hefo'r cyfrifoldeb terfynol am unrhyw benderfyniadau rheoli trysorlys.

9.4.3 Mae hefyd yn cydnabod gwerth cyflogi cwmnïau allanol i ddarparu gwasanaethau rheoli trysorlys er mwyn medru manteisio ar sgiliau ac adnoddau arbenigol. Bydd y Cyngor yn sicrhau bod telerau eu penodiad a'r dulliau o asesu eu gwerth yn cael eu cytuno a'u dogfennu'n briodol a'u hadolygu'n rheolaidd.

9.5. Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys

9.5.1. Mae'r Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys a nodir yn **Atodiad 11** yn ymwneud â fforddiadwyedd a bod yn ddarbodus ac maent yn gosod cyfyngiadau ar gyfer gwariant cyfalaf, dyled allanol, y meincnod rhwymdedigaethau a strwythur aeddfedu dyledion. Mater i'r Cyngor yw gosod y Dangosyddion Darbodus ac mae'n bwysig ystyried y dangosyddion ar gyfer pob blwyddyn unigol ar wahân ond hefyd i ystyried perfformiad yn y gorffennol a rhagolygon i'r dyfodol. Ceir eglurhad llawnach o bwrpas pob dangosydd yn **Atodiad 12**.

9.6. Adrodd

9.6.1 Mae angen i'r Cyngor dderbyn a chymeradwyo o leiaf dri phrif adroddiad bob blwyddyn, sy'n cynnwys amrywiaeth o bolisïau, amcangyfrifon a ffigyrau gwirioneddol.

9.6.2 Dangosyddion Darbodus a Rheoli'r Trysorlys a Strategaeth y Trysorlys – yr adroddiad cyntaf a'r pwysicaf (sef yr adroddiad hwn) yn edrych yn ei flaen ac yn ymwneud â'r isod:-

- y Strategaeth Rheoli Trysorlys (y modd y bydd buddsoddiadau a benthyciadau'n cael eu trefnu), gan gynnwys dangosyddion rheoli trysorlys;

- Strategaeth Fuddsoddi (y cyfyngiadau o ran rheoli buddsoddiadau);
- Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw (DIR) (y modd y mae gwariant cyfalaf gweddilliol yn cael ei roi yn erbyn refeniw dros gyfnod o amser);
- Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys (diffiniad o bolisïau ac amcanion y swyddogaeth rheoli trysorlys); a
- cynlluniau cyfalaf (gan gynnwys y dangosyddion darbodus cysylltiedig).

9.6.3 Adroddiad Rheoli Trysorlys Canol Blwyddyn – bydd hwn yn rhoi diweddariad i'r Aelodau ar gynnydd o ran y sefyllfa gyfalaf, yn diwygio dangosyddion darbodus fel y bydd angen ac yn nodi a yw'r strategaeth trysorlys yn cwrdd â'i hamcanion ynteu oes angen adolygu unrhyw bolisïau.

9.6.4 Adroddiad Blynyddol ar Reoli Trysorlys – dogfen adolygu sy'n edrych yn ôl ac yn darparu manylion am ddetholiad o ddangosyddion darbodus a thrysorlys gwirioneddol a'r gweithgareddau trysorlys gwirioneddol o'u cymharu â'r amcangyfrifon yn y strategaeth.

9.6.5 Mae angen craffu'n ddigonol ar yr adroddiadau uchod cyn eu hargymell i'r Cyngor. Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio sy'n cyflawni'r rôl hon.

9.6.6 Yn ogystal â'r tri phrif adroddiad y cyfeirir atynt uchod, o 2023/24 bydd angen adroddiadau chwarterol hefyd. Fodd bynnag, nid oes rhaid adrodd ar yr adroddiadau ychwanegol hyn i'r Cyngor Llawn, ond mae'n rhaid craffu'n ddigonol arnynt. Y Pwyllgor Gwaith sydd yn cyflawni'r rôl hon.

ATODIAD 1

Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys

1. Mae CIPFA yn diffinio ei weithgareddau rheoli'r trysorlys fel : "Rheoli buddsoddiadau a llif arian yr Awdurdod, ei fancio, trafodion marchnadoedd arian a marchnadoedd cyfalaf; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny, a cheisio'r perfformiad gorau posib sy'n gyson â'r risgiau hynny".

2. Mae'r sefydliad hwn o'r farn mai nodi, monitro a rheoli risg yn llwyddiannus yw'r prif feini prawf ar gyfer mesur effeithlonrwydd gweithgareddau rheoli'r trysorlys. Yn unol â hynny, bydd dadansoddi ac adrodd ar weithgareddau rheoli trysorlys yn canolbwyntio ar eu goblygiadau risg i'r sefydliad, ac unrhyw offerynnau ariannol a wnaed i reoli'r risgiau hyn.

3. Mae'r sefydliad hwn yn cydnabod y bydd rheolaeth effeithiol o'r trysorlys yn cynorthwyo i gyflawni ei amcanion busnes a gwasanaeth. Mae, felly, wedi ymrwymo i egwyddorion ennill gwerth am arian yn y maes rheoli trysorlys, a defnyddio technegau mesur perfformiad cynhwysfawr ac addas, o fewn cyd-destun rheoli risg mewn modd effeithiol.

ATODIAD 2

Côd Ymarfer : Rheoli Trysorlys CIPFA yn y Gwasanaethau Cyhoeddus

Egwyddorion allweddol CIPFA ***Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus : Côd Ymarfer (Cyfrol 2021)***, fel y disgrifir yn Adran 4 o'r Côd hwnnw yw:-

Egwyddor Allweddol 1:
Dylai cyrff gwasanaethau cyhoeddus sefydlu amcanion, polisïau ac arferion, strategaethau a threfniadau adrodd ffurfiol a chynhwysfawr i reoli eu gweithgareddau rheoli trysorlys mewn modd effeithiol.

Egwyddor Allweddol 2:
Dylai eu polisïau a'u harferion ei gwneud yn glir mai rheoli risgiau mewn modd effeithiol yw'r prif amcan yn eu gweithgareddau rheoli trysorlys a bod cyfrifoldeb am y rhain yn disgyn yn ddiamwys ar y sefydliadau eu hunain. Dylai eu harchwaeth risg ffurfio rhan o'u strategaeth flynyddol, gan gynnwys unrhyw ddefnydd o offerynnau ariannol ar gyfer rheolaeth ddarbodus o'r risgiau hynny, a dylid sicrhau y rhoddir blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd y portffolio wrth fuddsoddi arian rheoli trysorlys.

Egwyddor Allweddol 3:
Dylent gydnabod bod ceisio gwerth am arian yn y maes rheoli trysorlys a'r defnydd o fesurau perfformiad addas yn ystyriaethau dilys a phwysig i sefydliadau cyfrifol eu defnyddio i gynorthwyo i gwrdd ag amcanion eu busnes a'u gwasanaethau; ac, o fewn cyd-destun rheoli risg yn effeithiol, dylai eu polisïau a'u harferion rheoli trysorlys adlewyrchu hyn.

Aiff y Côd ymlaen i ddweud bod:-

"Wrth lunio'r argymhellion hyn mae CIPFA yn cydnabod yr anawsterau o ran ymdrechu i reoli risg yn effeithiol, tra'n anelu at sicrhau gwerth am arian ar yr un pryd. Nid yw'r Côd yn ceisio bod yn orbenodol ynghylch sut y dylai'r mater hwn gael ei drin, yn enwedig gan ei fod yn cynnwys amrywiaeth mor eang o sefydliadau. Fodd bynnag, lle bo hynny'n briodol, mae nodiadau cyfarwyddo i sectorau penodol yn rhoi cyngor addas. Mae CIPFA yn cydnabod nad oes unrhyw ddau sefydliad yn y gwasanaethau cyhoeddus yn debygol o fynd i'r afael â'r mater hwn yn union yr un modd, ond mae llwyddiant yn y maes rheoli trysorlys yn debygol o gael ei weld, yn enwedig yn nhermau gwerth am arian, fel arwydd o swyddogaeth rheoli trysorlys sy'n perfformio'n gryf".

"Barn CIPFA, trwy'r holl wasanaethau cyhoeddus, yw mai'r flaenoriaeth yw diogelu cyfalaf yn hytrach na gwneud yr elw mwyaf. Nid yw osgoi pob risg yn briodol nac yn bosib. Fodd bynnag, mae'n rhaid cael cydbwysedd a chyfrifoldeb llym am arian cyhoeddus."

Felly, bydd yr Awdurdod yn mabwysiadu'r pedwar cymal canlynol fel rhan o'r rheolau sefydlog:-

1. Bydd yr Awdurdod yn creu ac yn cynnal, fel conglfeini ar gyfer rheolaeth effeithiol o'r trysorlys:-

- datganiad ar y polisi rheoli'r trysorlys, sy'n datgan y polisïau, yr amcanion a'r dull o reoli risg yn ei weithgareddau rheoli trysorlys; ac

- arferion rheoli trysorlys addas (ARhT) yn nodi'r modd y bydd yr Awdurdod yn ceisio cyflawni'r polisïau a'r amcanion hynny, ac yn nodi sut y bydd yn trin ac yn rheoli'r gweithgareddau hynny.

Bydd cynnwys y Datganiad Polisi a'r ARhT yn dilyn yr argymhellion a gynhwysir yn Adrannau 6 a 7 o'r Côd, yn amodol yn unig ar newid lle bo angen i adlewyrchu amgylchiadau penodol yr Awdurdod. Ni fydd newidiadau o'r fath yn golygu y bydd yr Awdurdod yn gwyro'n sylweddol oddi wrth egwyddorion allweddol y Côd.

2. Bydd y Cyngor Sir, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn derbyn adroddiadau ar bolisïau, arferion a gweithgareddau Rheoli Trysorlys yr Awdurdod, yn cynnwys Strategaeth a Chynllun Blynyddol cyn y flwyddyn, adroddiad adolygu canol blwyddyn a hefyd adroddiad blynyddol ar ôl i'r flwyddyn ddod i ben, mewn ffurf sydd wedi ei ragnodi gan yr ARhT.

3. Y Cyngor Sir/Pwyllgor Gwaith sy'n gyfrifol am weithredu Polisïau ac Arferion Rheoli Trysorlys yr Awdurdod yn unol â'r Cynllun Dirprwyo ar gyfer Rheoli'r Trysorlys. Y Swyddog Adran 151 sy'n gyfrifol am weithredu a gweinyddu penderfyniadau Rheoli Trysorlys, a bydd yn gweithredu yn unol â Datganiad Polisi'r Awdurdod ar yr ARhT ac os yw'n aelod o CIPFA, yn unol â Safon Arferion Proffesiynol CIPFA ar faterion Rheoli Trysorlys.

4. Mae'r Awdurdod yn enwebu'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i fod yn gyfrifol am sicrhau y creffir yn effeithiol ar strategaethau a pholisïau rheoli trysorlys.

ECONOMIC BACKGROUND

Against a backdrop of stubborn inflationary pressures, the easing of Covid restrictions in most developed economies, the Russian invasion of Ukraine, and a range of different UK Government policies, it is no surprise that UK interest rates have been volatile right across the curve, from Bank Rate through to 50-year gilt yields, for all of 2022.

Market commentators' misplaced optimism around inflation has been the root cause of the rout in the bond markets with, for example, UK, EZ and US 10-year yields all rising by over 200bps since the turn of the year. The table below provides a snapshot of the conundrum facing central banks: inflation is elevated but labour markets are extra-ordinarily tight, making it an issue of fine judgment as to how far monetary policy needs to tighten.

	UK	Eurozone	US
Bank Rate	3.5%	2.0%	4.25%-4.50%
GDP	-0.2%q/q Q3 (2.4%y/y)	+0.2%q/q Q3 (2.1%y/y)	2.6% Q3 Annualised
Inflation	10.7%y/y (Nov)	10.1%y/y (Nov)	7.1%y/y (Nov)
Unemployment Rate	3.7% (Oct)	6.5% (Oct)	3.7% (Nov)

Q2 of 2022 saw UK GDP revised upwards to +0.2% q/q, but this was quickly reversed in the third quarter, albeit some of the fall in GDP can be placed at the foot of the extra Bank Holiday in the wake of the Queen's passing. Nevertheless, CPI inflation has picked up to what should be a peak reading of 11.1% in October, although with further increases in the gas and electricity price caps pencilled in for April 2023, and the cap potentially rising from an average of £2,500 to £3,000 per household, there is still a possibility that inflation will spike higher again before dropping back slowly through 2023.

The UK unemployment rate fell to a 48-year low of 3.6%, and this despite a net migration increase of c500k. The fact is that with many economic participants registered as long-term sick, the UK labour force actually shrunk by c500k in the year to June. Without an increase in the labour force participation rate, it is hard to see how the UK economy will be able to grow its way to prosperity, and with average wage increases running at over 6% the MPC will be concerned that wage inflation will prove just as sticky as major supply-side shocks to food and energy that have endured since Russia's invasion of Ukraine on 22nd February 2022.

Throughout Q3 Bank Rate increased, finishing the quarter at 2.25% (an increase of 1%). Q4 has seen rates rise to 3.5% in December and the market expects Bank Rate to hit 4.5% by May 2023.

Following a Conservative Party leadership contest, Liz Truss became Prime Minister for a tumultuous seven weeks that ran through September and October. Put simply, the markets did not like the unfunded tax-cutting and heavy spending policies put forward by her Chancellor, Kwasi Kwarteng, and their reign lasted barely seven weeks before being replaced by Prime Minister Rishi Sunak and Chancellor Jeremy Hunt. Their Autumn Statement of 17th November gave rise to a net £55bn fiscal tightening, although much of the "heavy lifting" has been left for the next Parliament to deliver. However, the markets liked what they heard, and UK gilt yields have almost completely reversed the increases seen under the previous tenants of No10/11 Downing Street.

Globally, though, all the major economies are expected to struggle in the near term. The fall below 50 in the composite Purchasing Manager Indices for the UK, US, EZ and China all point to at least one, if not more, quarters of GDP contraction. In November, the MPC projected eight quarters of negative growth for the UK lasting throughout 2023 and 2024, but with Bank Rate set to peak at lower levels than previously priced in by the markets and the fiscal tightening deferred to some extent, it is not clear that things will be as bad as first anticipated by the Bank.

The £ has strengthened of late, recovering from a record low of $1.035, on the Monday following the Truss government's "fiscal event", to $1.22. Notwithstanding the £'s better run of late, 2023 is likely to see a housing correction of some magnitude as fixed-rate mortgages have moved above 5% and affordability has been squeezed despite proposed Stamp Duty cuts remaining in place.

In the table below, the rise in gilt yields, and therein PWLB rates, through the first half of 2022/23 is clear to see.

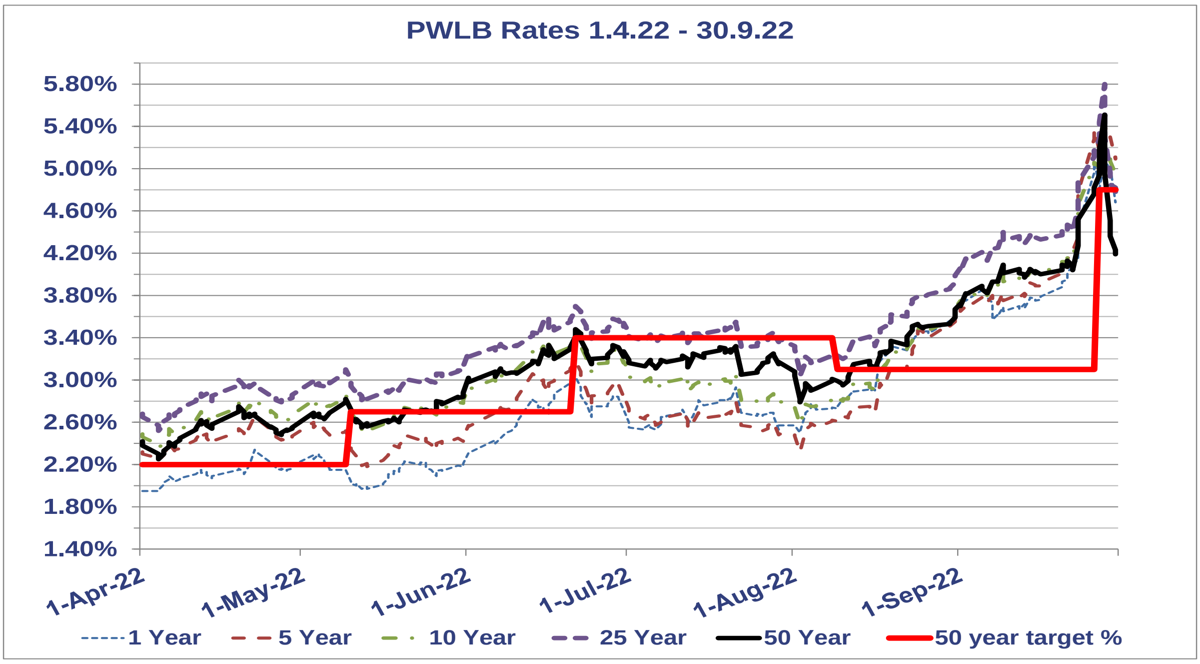

However, the peak in rates on 28th September as illustrated in the table covering April to September 2022 below, has been followed by the whole curve shifting lower. PWLB rates at the front end of the curve are generally over 1% lower now whilst the 50 years is over 1.75% lower.

	1 Year	5 Year	10 Year	25 Year	50 Year
Low	1.95%	2.18%	2.36%	2.52%	2.25%
Date	01/04/2022	13/05/2022	04/04/2022	04/04/2022	04/04/2022
High	5.11%	5.44%	5.35%	5.80%	5.51%
Date	28/09/2022	28/09/2022	28/09/2022	28/09/2022	28/09/2022
Average	2.81%	2.92%	3.13%	3.44%	3.17%
Spread	3.16%	3.26%	2.99%	3.28%	3.26%

After a shaky start to the year, the S&P 500 and FTSE 100 have climbed in recent weeks, albeit the former is still 17% down and the FTSE 2% up. The German DAX is 9% down for the year.

CENTRAL BANK CONCERNS – DECEMBER 2022

In December, the Fed decided to push up US rates by 0.5% to a range of 4.25% to 4.5%, whilst the MPC followed by raising Bank Rate from 3% to 3.5%, in line with market expectations. EZ rates have also increased to 2% with further tightening in the pipeline.

Having said that, the sentiment expressed in the press conferences in the US and the UK were very different. In the US, Fed Chair, Jerome Powell, stated that rates will be elevated and stay higher for longer than markets had expected. Governor Bailey, here in the UK, said the opposite and explained that the two economies are positioned very differently so you should not, therefore, expect the same policy or messaging.

Regarding UK market expectations, although they now expect Bank Rate to peak within a lower range of 4.5% - 4.75%, caution is advised as the Bank of England Quarterly Monetary Policy Reports have carried a dovish message over the course of the last year, only for the Bank to have to play catch-up as the inflationary data has proven stronger than expected.

In addition, the Bank's central message that GDP will fall for eight quarters starting with Q3 2022 may prove to be a little pessimistic. Will the £160bn excess savings accumulated by households through the Covid lockdowns provide a spending buffer for the economy – at least to a degree? Ultimately, however, it will not only be inflation data but also employment data that will mostly impact the decision-making process, although any softening in the interest rate outlook in the US may also have an effect (just as, conversely, greater tightening may also).

Rhan o gyngor dderbyniwyd gan / An extract from advice received from: Link Group, Treasury Solutions

Rhagolygon Graddfeydd Llog 2022/2025

Interest Rate Forecasts 2022/2025

PWLB rates and forecast shown below have taken into account the 20 basis point certainty rate reduction effective as of the 1st November 2012.

Link Group Interest Rate View	19.12.22												
	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24	Jun-24	Sep-24	Dec-24	Mar-25	Jun-25	Sep-25	Dec-25
BANK RATE	3.50	4.25	4.50	4.50	4.50	4.00	3.75	3.50	3.25	3.00	2.75	2.50	2.50
3 month ave earnings	3.60	4.30	4.50	4.50	4.50	4.00	3.80	3.30	3.00	3.00	2.80	2.50	2.50
6 month ave earnings	4.20	4.50	4.60	4.50	4.20	4.10	3.90	3.40	3.10	3.00	2.90	2.60	2.60
12 month ave earnings	4.70	4.70	4.70	4.50	4.30	4.20	4.00	3.50	3.20	3.10	3.00	2.70	2.70
5 yr PWLB	4.20	4.20	4.20	4.10	4.00	3.90	3.80	3.60	3.50	3.40	3.30	3.20	3.10
10 yr PWLB	4.30	4.40	4.40	4.30	4.10	4.00	3.90	3.80	3.60	3.50	3.40	3.30	3.30
25 yr PWLB	4.60	4.60	4.60	4.50	4.40	4.20	4.10	4.00	3.90	3.70	3.60	3.50	3.50
50 yr PWLB	4.30	4.30	4.30	4.20	4.10	3.90	3.80	3.70	3.60	3.50	3.30	3.20	3.20

Rhan o gyngor dderbyniwyd gan / An extract from advice received from: Link Group

Additional notes by Link on this forecast table: -

Our central forecast for interest rates was updated on 19 December and reflected a view that the MPC would be keen to further demonstrate its anti-inflation credentials by delivering a succession of rate increases. Bank Rate stands at 3.5% currently, but is expected to reach a peak of 4.5% in H1 2023.

Further down the road, we anticipate the Bank of England will be keen to loosen monetary policy when the worst of the inflationary pressures are behind us – but that timing will be one of fine judgment: cut too soon, and inflationary pressures may well build up further; cut too late and any downturn or recession may be prolonged.

The CPI measure of inflation looks to have peaked at 11.1% in Q4 2022 (currently 10.7%). Despite the cost-of-living squeeze that is still taking shape, the Bank will want to see evidence that wages are not spiralling upwards in what is evidently a very tight labour market.

Regarding the plan to sell £10bn of gilts back into the market each quarter (Quantitative Tightening), this has started and will focus on the short, medium and longer end of the curve in equal measure, now that the short-lived effects of the Truss/Kwarteng unfunded dash for growth policy are firmly in the rear-view mirror.
In the upcoming months, our forecasts will be guided not only by economic data releases and clarifications from the MPC over its monetary policies and the Government over its fiscal policies, but the on-going conflict between Russia and Ukraine. (More recently, the heightened tensions between China/Taiwan/US also have the potential to have a wider and negative economic impact.)

On the positive side, consumers are still estimated to be sitting on over £160bn of excess savings left over from the pandemic so that will cushion some of the impact of the above challenges. However, most of those are held by more affluent people whereas lower income families already spend nearly all their income on essentials such as food, energy and rent/mortgage payments.

PWLB RATES

- The yield curve movements have become less volatile of late and PWLB 5 to 50 years Certainty Rates are, generally, in the range of 4.10% to 4.80%.
- We view the markets as having built in, already, nearly all the effects on gilt yields of the likely increases in Bank Rate and the elevated inflation outlook.

The balance of risks to the UK economy: -

- The overall balance of risks to economic growth in the UK is to the downside.

Downside risks to current forecasts for UK gilt yields and PWLB rates include: -

- **Labour and supply shortages** prove more enduring and disruptive and depress economic activity (accepting that in the near-term this is also an upside risk to inflation and, thus, rising gilt yields).

- **The Bank of England** acts too quickly, or too far, over the next year to raise Bank Rate and causes UK economic growth, and increases in inflation, to be weaker than we currently anticipate.

- **UK / EU trade arrangements** – if there was a major impact on trade flows and financial services due to complications or lack of co-operation in sorting out significant remaining issues.

- **Geopolitical risks,** for example in Ukraine/Russia, China/Taiwan/US, Iran, North Korea and Middle Eastern countries, which could lead to increasing safe-haven flows.

Upside risks to current forecasts for UK gilt yields and PWLB rates: -

- The **Bank of England is too slow** in its pace and strength of increases in Bank Rate and, therefore, allows inflationary pressures to build up too strongly and for a longer period within the UK economy, which then necessitates Bank Rate staying higher for longer than we currently project or even necessitates a further series of increases in Bank Rate.

- **The Government** acts too quickly to cut taxes and/or increases expenditure in light of the cost-of-living squeeze.

- **The pound weakens** because of a lack of confidence in the UK Government's fiscal policies, resulting in investors pricing in a risk premium for holding UK sovereign debt.

- Longer term **US treasury yields** rise strongly and pull gilt yields up higher than currently forecast.

- Projected **gilt issuance, inclusive of natural maturities and QT,** could be too much for the markets to comfortably digest without higher yields consequently.

Borrowing advice: Our long-term (beyond 10 years) forecast for Bank Rate stands at 2.5%. As all PWLB certainty rates are currently above this level, borrowing strategies will need to be reviewed in that context. Better value can generally be obtained at the shorter end of the curve and short-dated fixed LA to LA monies should be considered. Temporary borrowing rates are likely, however, to remain near Bank Rate and may also prove attractive whilst the market waits for inflation, and therein gilt yields, to drop back later in 2023.

ATODIAD 5 /APPENDIX 5

DADANSODDIAD BENTHYCIADAU PWLB YN AEDDFEDU 2023/24 YMLAEN / PWLB LOANS MATURITY ANALYSIS 2023/24 ONWARDS						
	Aeddefedu PWLB Maturity £'000	Blwydd-dal PWLB EIP/ Annuity £'000	Benthyciadau Marchnad/ Market Loans £'000	Amrywiol/ PWLB Variable £'000	Cyfanswm yn Aeddfedu/ Total Maturing £'000	%Yn Aeddfedu o'r Cyfran yn sefyll/ Maturing of Total Outstanding %
2023/24	1,854	16	0	0	1,870	1.6
2024/25	0	18	0	0	18	0.0
2025/26	0	20	0	0	20	0.0
2026/27	1,381	21	0	0	1,402	1.2
2027/28	2,165	24	0	0	2,189	1.8
2028/29	262	26	0	0	288	0.2
2029/30	1,539	21	0	0	1,560	1.3
2030/31	451	15	0	0	466	0.4
2031/32	1,941	9	0	0	1,950	1.6
2032/33	315	8	0	0	323	0.3
2033/34	637	0	0	0	637	0.5
2034/35	624	0	0	0	624	0.5
2035/36	611	0	0	0	611	0.5
2036/37	599	0	0	0	599	0.5
2037/38	587	0	0	0	587	0.5
2038/39	225	0	0	0	225	0.2
2039/40	5,000	0	0	0	5,000	4.2
2040/41	3,500	0	0	0	3,500	2.9
2042/43	1,000	0	0	0	1,000	0.8
2043/44	1,020	0	0	0	1,020	0.9
2044/45	1,010	0	0	0	1,010	0.8
2045/46	11,464	0	0	0	11,464	9.6
2050/51	2,000	0	0	0	2,000	1.7
2052/53	28,238	0	0	0	28,238	23.6
2054/55	3,000	0	0	0	3,000	2.5
2055/56	3,500	0	0	0	3,500	2.9
2056/57	5,000	0	0	0	5,000	4.2
2057/58	8,513	0	0	0	8,513	7.1
2059/60	1,763	0	0	0	1,763	1.5
2064/65	10,000	0	0	0	10,000	8.4
2066/67	6,200	0	0	0	6,200	5.2
2068/69	15,000	0	0	0	15,000	12.5
	119,400	**178**	**0**	**0**	**119,578**	**100.0**
Cyfartaledd bywyd (blynyddoedd)/ Average life (years	30.82	4.06	0.00	0.00	30.78	
Cyfartaledd graddfa (%)/ Average rate (%)	4.53	9.42	0.00	0.00	4.54	

PROFFIL AD-DALU BENTHYCIADAU ERAILL 2023/24 YMLAEN / OTHER LOANS REPAYMENT PROFILE 2023/24 ONWARDS							
	Benthyciad Salix Loan 1 £'000	**Benthyciad Salix Loan 2 £'000**	**Benthyciad Salix Loan 3 £'000**	**Benthyciad Salix Loan £'000**	**Benthyciad Salix Loan 5 £'000**	**Benthyciad Salix Loan 6 £'000**	**Cyfanswm / Total £'000**
2023/24	16	46	64	26	220	0	372
2024/25	8	45	64	26	220	264	628
2025/26	0	45	64	26	220	264	619
2026/27	0	0	64	27	220	264	575
2027/28	0	0	63	27	220	264	574
2028/29	0	0	63	27	221	264	575
2029/30	0	0	0	13	221	265	499
2030/31	0	0	0	0	221	265	486
2031/32	0	0	0	0	221	265	486
2032/33						265	265
2033/24						265	265
2034/35						265	265
2035/36						265	265
Cyfanswm / Total	24	137	382	172	1,984	3,175[1]	5,874

[1] Total amount to be repaid differs from the total amount outstanding in Table 5.1.1 due to only having received £400k to date, however £3,175k will be received.

ATODIAD 6

Datganiad Polisi ar y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw Isaf (MRP) ar gyfer 2022/23

Rhaid i'r Cyngor dalu elfen o wariant cyfalaf y Cyngor a'r CRT sydd wedi cronni bob blwyddyn (y Gofyniad Cyllido Cyfalaf - CFR) drwy dâl refeniw (y ddarpariaeth refeniw isaf) (MRP), er y caniateir iddo hefyd wneud taliadau gwirfoddol ychwanegol os oes angen (darpariaeth refeniw wirfoddol VRP).

Yn unol â chanllawiau statudol Llywodraeth Cymru, rhaid i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad MRP cyn pob blwyddyn. Mae'r canllawiau hefyd yn nodi "os cynigir amrywio telerau'r datganiad gwreiddiol yn ystod y flwyddyn, dylid cyflwyno datganiad diwygiedig i'r Cyngor bryd hynny". Rhoddir nifer o opsiynau i gynghorau, ar yr amod bod darpariaeth ddarbodus. Argymhellir bod y Cyngor yn cymeradwyo'r Datganiad MRP isod:-

O 1 Ebrill 2022, ar gyfer yr holl wariant cyfalaf sydd wedi ei gyllido drwy fenthyca â chefnogaeth a benthyca digefnogaeth (CFR), codir MRP drwy ddefnyddio'r dull blwydd-dal oes ased ar sail y gyfradd llog a godir ar y Cyngor ar gyfartaledd ar ei holl fenthyciadau ar ddiwedd pob blwyddyn berthnasol.

Mae'n bosib na fydd taliadau MRP sy'n seiliedig ar ddull blwydd-dal oes ased yn dod i rym tan y flwyddyn y daw'r ased yn weithredol. Gall y Swyddog Adran 151 ohirio'r tâl MRP tan y flwyddyn gyllidol sy'n dilyn y flwyddyn y daw'r ased yn weithredol. Bydd amcangyfrif o oes yr ased cael ei benderfynu yn y flwyddyn y bydd y MRP yn dechrau ac ni fydd yn newid dros oes yr ased. Y Swyddog Adran 151 fydd yn amcangyfrifo oes yr ased, yn seiliedig ar gyngor a dderbynnir gan y swyddogion perthnasol, gan ystyried y gofynion Statudol a chanllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r MRP ac oes asedau. Pan fo tir yn cael ei brynu, bydd oed yr ased yn seiliedig ar oes yr ased a roddir ar y tir, sef 50 mlynedd yn rhan fwyaf o achosion, a hynny'n unol â hyd oes adeiladau fel asedau.

Oherwydd nad yw rhai mathau o wariant cyfalaf a wneir gan y Cyngor yn rhai y gellir eu cysylltu ag ased unigol, bydd oes ased yn cael ei hasesu ar sail sydd yn adlewyrchu'n fwyaf rhesymol am ba hyd y rhagwelir y ceir budd o'r gwariant. Hefyd, pa fath bynnag o wariant ydyw, bydd yn cael ei grwpio gyda'i gilydd mewn dull sy'n adlewyrchu natur prif elfen y gwariant ac ni fydd ond yn cael ei rannu mewn achosion lle mae dwy neu ragor o brif elfennau ac iddynt oes economaidd ddefnyddiol sylweddol wahanol i'w gilydd.

Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i wneud taliadau gwirfoddol ychwanegol i leihau dyled os ystyrir ei bod yn ddoeth gwneud hynny.

Bydd yr MRP a godir ar y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) am ei gyfran o'r benthyca â chefnogaeth a digefnogaeth, hefyd yn seiliedig ar y dull blwydd-dal oes ased ar sail y gyfradd llog a godir ar y Cyngor ar gyfartaledd ar ei holl fenthyciadau ar ddiwedd pob blwyddyn berthnasol.

Bydd unrhyw ad-daliadau sydd wedi eu cynnwys yn y PFI blynyddol neu brydlesau cyllid yn cael eu gweithredu fel MRP ac yn gyson â'r sail blwydd-dal oes ased dros oes y brydles neu'r cynllun PFI.

ATODIAD 7

Buddsoddiadau Penodol ac Amhenodol

Mae Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol (a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2010) yn rhoi diffiniad o fuddsoddiadau penodol ac amhenodol.

Mae paragraff 5.1 y Canllawiau yn dweud bod buddsoddiad yn un penodol os yw'n cwrdd â phob un o'r isod:-

(a) bod y buddsoddiad yn cael ei wneud mewn sterling ac mae unrhyw daliadau neu ad-daliadau mewn perthynas â'r buddsoddiad yn daladwy mewn sterling yn unig; a

(b) nid yw'r buddsoddiad yn un tymor hir (*); a

(c) nad yw gwneud y buddsoddiad yn cael ei ddiffinio'n wariant cyfalaf yn rhinwedd rheoliad 20 (1) (d) o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 [OS 3239 fel y'i diwygiwyd]; a

(d) gwneir y buddsoddiad gyda chorff neu mewn cynllun buddsoddi o ansawdd credyd uchel (**); neu gydag un o'r cyrff sector cyhoeddus canlynol:

(i) Llywodraeth y Deyrnas Unedig;
(ii) awdurdod lleol yng Nghymru neu Loegr (fel y diffinnir yn adran 23 o Ddeddf 2003) neu gorff tebyg yn yr Alban neu Ogledd Iwerddon;
(iii) cyngor plwyf neu gymuned.

Mae'r Canllawiau hefyd yn dweud bod unrhyw fuddsoddiad nad yw'n cwrdd â'r diffiniad ym mharagraff 5.1 yn cael ei gyfrif fel buddsoddiad amhenodol.

Yn ystod 2023/24 nid yw'r Cyngor yn bwriadu buddsoddi mewn arian gwledydd tramor, na chyda chyrff ansawdd credyd isel, nac unrhyw fuddsoddiadau a ddiffinnir fel gwariant cyfalaf gan y ddeddfwriaeth (megis cyfranddaliadau mewn cwmnïau). Bydd buddsoddiadau amhenodol felly yn cael eu cyfyngu i (i) buddsoddiadau tymor hir; a (ii) adneuon gyda banciwr y Cyngor i ddibenion gwneud trafodion os yw'n methu a chwrdd â'r meini prawf sylfaenol ar gyfer y credyd; yn yr achos hwn, caiff balansau eu cyfyngu i'r eithaf lle mae hynny'n bosib.

Mae'r tabl yn Atodiad 8 yn nodi'r meini prawf a'r cyfyngiadau buddsoddi ar gyfer y gwahanol gategorïau o fuddsoddiadau y bwriedir eu defnyddio yn ystod 2023/24 ac sydd, felly, yn sail ar gyfer y rhestr fenthyca a gymeradwyir.

Bydd raid i'r Cyngor Sir gymeradwyo ymlaen llaw unrhyw newidiadau arfaethedig yn ystod y flwyddyn i gategorïau o fuddsoddiadau penodol ac amhenodol a ddefnyddir ac/neu i'r meini prawf graddfeydd credyd / cyfyngiadau buddsoddi.

* *Mae Adran 2.4 y Canllawiau'n diffinio buddsoddiad tymor hir fel "Unrhyw fuddsoddiad heblaw (a) un y mae disgwyl iddo gael ei ad-dalu cyn pen 12 mis i'r dyddiad y gwnaed y buddsoddiad neu (b) un y gallai'r awdurdod lleol fynnu ei fod yn cael ei ad-dalu o fewn y cyfnod hwnnw."*

** *I ddibenion ansawdd credyd uchel dywed y Canllawiau "At ddibenion paragraff 5.1 (d), mae gweinidogion Cymru yn argymell y dylai'r Strategaeth ddiffinio ansawdd credyd uchel (a lle mae'r diffiniad hwn yn cyfeirio at statws credyd, mae paragraff 6.1 (***) yn berthnasol)."*

*** *Mae paragraff 6.1 y Canllawiau'n argymell "Dylai'r Strategaeth nodi dull yr awdurdod o asesu'r risg o golli buddsoddiadau, gan egluro'n benodol :*
(a) i ba raddau, os o gwbl, mae asesiad risg yn seiliedig ar statws credyd a gyhoeddwyd gan un neu fwy o asiantaethau statws credyd;
(b) pan ddefnyddir statws credyd, pa mor aml y mae statws credyd yn cael ei fonitro a pha gamau sydd i'w cymryd pan fydd graddfeydd yn newid; a
(c) pa ffynonellau gwybodaeth eraill ar risg credyd a ddefnyddir, yn ychwanegol at neu yn lle statws credyd."

Mae'r tabl yn Atodiad 8 y strategaeth hon yn nodi'r hyn y mae'r Cyngor hwn yn ei ddiffinio fel ansawdd credyd uchel a'r meini prawf a'r terfynau buddsoddi cysylltiedig ac mae adran 7.3 o'r strategaeth hon yn nodi dull teilyngdod credyd y Cyngor.

Meini Prawf Gwrthbartïon

Categori	Graddfa Credyd Tymor Byr (Fitch)	Graddfa Credyd Tymor Byr (Moody's)	Graddfa Credyd Tymor Byr (Standard & Poor's)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Fitch)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Moody's)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Standard & Poor's)	Terfyn Arian	Terfyn Amser
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu (sydd heb eu gwladoli neu eu gwladoli'n rhannol)	F1+	P-1	A-1+	AAA	Aaa	AAA	£10m	5 mlynedd
	F1+	P-1	A-1+	AA	Aa2	AA	£10m	3 mlynedd
	F1+	P-1	A-1+	AA-	Aa3	AA-	£10m	364 diwrnod
	F1	P-1	A-1	A	A2	A	£7.5m	6 mis
Banciau'r Deyrnas Unedig sydd wedi eu Gwladoli / eu Gwladoli'n Rhannol	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	£10m	364 diwrnod
Banc y NatWest (wedi ei Wladoli'n Rhannol)	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	£30m	364 diwrnod
Llywodraeth Ganolog y Deyrnas Unedig (waeth beth fo'r raddfa credyd)	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	Dim uchafswm	Dim uchafswm
Awdurdodau Lleol y Deyrnas Unedig **	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	£10m	364 diwrnod
Cronfeydd Marchnad Arian	d/b	d/b	d/b	AAA	AAA	AAA	£5m	6 mis

*****
fel y diffinnir yn Neddf Llywodraeth Leol 2003

Nodiadau ac Eglurhad

(1) Terfyn Arian Parod

(i) Mae'r terfynau arian yn berthnasol i'r gwrthbarti unigol ac i'r grŵp cyffredinol y mae'n perthyn iddo. (e.e. ar gyfer y banciau o fewn Grŵp Bancio Lloyds plc (sef Bank of Scotland plc a Lloyds Bank plc) mae'r terfyn buddsoddi yn berthnasol i'r banciau hynny'n unigol a'r grŵp bancio yn ei gyfanrwydd);

(ii) Y terfyn arian cyffredinol ar gyfer adneuon dros 364 o ddyddiau yw £15m.

(2) Terfyn Amser

(i) I fyny at, a chan gynnwys y cyfnod a nodwyd.

(3) Arian Gwledydd Tramor

(i) Bydd buddsoddiadau mewn gwledydd tramor wedi eu cyfyngu i'r rheini a chanddynt raddfa credyd sofran AA- (Fitch) neu gyfatebol (o'r asiantaethau y cyfeiriwyd atynt yn adran 4.3 o'r strategaeth hon) - (yn seiliedig ar y cyfenwadur lleiaf) a hyd at uchafswm o £10 miliwn fesul gwlad dramor.

(ii) Ni chaniateir buddsoddi mewn gwledydd nad yw'r raddfa sofran isaf yn AA- neu'n uwch. Ni fydd cyfyngiad gwlad yn berthnasol i fuddsoddiadau yn y Deyrnas Unedig waeth beth fo'r raddfa credyd sofran.

(iii) Bydd is-gwmnïau o grwpiau banciau tramor fel arfer yn cael eu hasesu yn unol â mamwlad y rhiant-sefydliad. Fodd bynnag, bydd Santander UK plc (is-gwmni Banco Santander yn Sbaen) yn cael ei gyfrif fel banc yn y Deyrnas Unedig oherwydd ei fasnachfreintiau sylweddol yn y Deyrnas Unedig a natur hyd braich y berthynas rhwng y rhiant gwmni a'r is-gwmni.

(iv) Ni fydd meini prawf graddfa credyd sofran a chyfyngiadau gwledydd tramor yn berthnasol i fuddsoddiadau mewn banciau datblygu amlochrog (e.e. Banc Buddsoddi Ewrop a Banc y Byd) na sefydliadau rhyngwladol eraill (e.e. yr Undeb Ewropeaidd).

(4) Graddfa Credyd yn Gostwng

Os bydd graddfa credyd yn gostwng ac yn golygu bod y gwrthbarti yn is na'r meini prawf y mae'n rhaid cwrdd â nhw ar gyfer buddsoddi, rhoddir y gorau i ddefnyddio'r gwrthbarti cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

Os bydd y Swyddog Adran 151 yn dymuno parhau i fuddsoddi gyda'r gwrthbarti hwnnw, gofynnir am ganiatâd gan Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac un aelod arall o ddewis y Cadeirydd a bydd raid i'r ddau ohonynt gymeradwyo. Adroddir ar hynny fel sy'n briodol cyn gynted ag y gellir.

ATODIAD 9

Gwledydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddi [yn gywir fel ar 19 Rhagfyr 2022]

Mae'r rhestr hon yn seiliedig ar y gwledydd hynny sydd â graddfa sofran o AA- neu uwch (rydym yn dangos y raddfa isaf gan Fitch, Moody's a S&P) a hefyd, (ac eithrio - ar adeg ysgrifennu - ar gyfer Hong Kong a Lwcsembwrg) a chanddynt fanciau sy'n gweithredu mewn marchnadoedd sterling sydd â statws credyd gwyrdd neu uwch yng ngwasanaeth teilyngdod credyd Link Asset Services.

Yn seiliedig ar y raddfa isaf sydd ar gael

AAA

- Awstralia
- Denmarc
- Yr Almaen
- Yr Iseldiroedd
- Norwy
- Singapore
- Sweden
- Y Swistir

AA+

- Canada
- Y Ffindir
- U.D.A

AA

- Abu Dhabi (Yr Emiraethau Arabaidd Unedig)
- Ffrainc

AA-

- Gwlad Belg
- Qatar
- **Y Deyrnas Unedig**

ATODIAD 10

Cynllun Dirprwyo ar gyfer materion Rheoli Trysorlys

(i) Cyngor Sir

- Cymeradwyo'r Gyllideb;
- Cymeradwyo'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys Blynyddol, Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol a'r Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw (DIR), Datganiad ar y Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol a diwygiadau iddynt;
- Cymeradwyo diwygiadau i'r cymalau a fabwysiadwyd gan y Cyngor;
- Derbyn ac adolygu adroddiadau monitro ar bolisïau, arferion a gweithgareddau Rheoli Trysorlys; a
- Gweithredu ar argymhelliad a dderbyniwyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a/neu'r Pwyllgor Gwaith.

(ii) Pwyllgor Gwaith

- Ystyried y gyllideb;
- Cymeradwyo rhannu cyfrifoldebau;
- Cymeradwyo dewis o ddarparwyr gwasanaeth allanol a chytuno ar delerau penodi;
- Derbyn ac adolygu adroddiadau monitro ar bolisïau, arferion a gweithgareddau Rheoli Trysorlys a gwneud argymhellion i'r Cyngor Sir fel sy'n briodol; a
- Gweithredu ar argymhellion a dderbyniwyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

(iii) Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- Craffu ar faterion Rheoli Trysorlys, fel sy'n ofynnol dan Gôd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys a Pholisi Rheoli Trysorlys y Cyngor. Mae hyn yn cynnwys:-

  - Craffu ar y Datganiad ar y Strategaeth Flynyddol ar gyfer Rheoli'r Trysorlys, y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, y Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw (DIR) Blynyddol, y Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol ac Arferion Rheoli Trysorlys a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel y bo'n briodol;
  - Craffu ar gynigion am ddiwygiadau i'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys Blynyddol, y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, y Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw (DIR) Blynyddol, y Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol ac Arferion Rheoli Trysorlys ac i'r diwygiadau i'r cymalau a fabwysiadwyd a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel y bo'n briodol;
  - Derbyn a chraffu ar unrhyw gynigion sy'n ymwneud â Rheoli'r Trysorlys ac sydd angen penderfyniad gan y Pwyllgor Gwaith neu'r Cyngor Sir; a
  - Derbyn a chraffu ar adroddiadau monitro ar bolisïau, arferion a gweithgareddau Rheoli Trysorlys a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel y bo'n briodol.

Rôl Rheoli Trysorlys y Swyddog Adran 151

Mae rôl y Swyddog Adran 151 (y swyddog cyfrifol) yn

cynnwys:

- argymell cymalau, polisi/arferion rheoli trysorlys i'w cymeradwyo, gan eu hadolygu'n rheolaidd, a monitro cydymffurfiaeth;
- cyflwyno adroddiadau rheolaidd ar y polisi rheoli trysorlys;
- cyflwyno cyllidebau ac amrywiadau i'r gyllideb;
- derbyn ac adolygu adroddiadau gwybodaeth reoli;
- adolygu perfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys;
- sicrhau digonolrwydd adnoddau a sgiliau rheoli trysorlys, a rhannu cyfrifoldebau'n effeithiol o fewn y swyddogaeth rheoli trysorlys;

- sicrhau digonolrwydd y gwaith archwilio mewnol, a chydgysylltu ag archwilwyr allanol;
- argymell penodi darparwyr gwasanaeth allanol;
- mae cyfrifoldeb am weithredu a gweinyddu'r penderfyniadau trysorlys, yn cynnwys y penderfyniadau ar fenthyca, buddsoddi ac ariannu, wedi eu dirprwyo i'r Swyddog Adran 151, a fydd yn gweithredu yn unol â datganiadau polisi'r Cyngor ac Arferion Rheoli Trysorlys;
- paratoi strategaeth gyfalaf i gynnwys gwariant cyfalaf, cyllid cyfalaf, buddsoddiadau anariannol a rheoli trysorlys o fewn amserlen tymor hir;
- sicrhau bod y strategaeth gyfalaf yn ddarbodus, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy yn y tymor hir a'i bod yn darparu gwerth am arian;
- sicrhau diwydrwydd dyladwy mewn perthynas â'r holl fuddsoddiadau trysorlys ac anariannol a'u bod yn unol ag archwaeth risg yr Awdurdod;
- sicrhau bod gan yr Awdurdod y pwerau cyfreithiol priodol i wario ar asedau anariannol a'u cyllido;
- sicrhau cymesuredd yr holl fuddsoddiadau fel nad yw'r Awdurdod yn buddsoddi ar lefel sy'n golygu bod yr Awdurdod yn agored i lefel ormodol o risg o gymharu â'i adnoddau ariannol;
- sicrhau bod proses lywodraethu ddigonol yn ei lle ar gyfer cymeradwyo, monitro a rheoli'r risg sy'n gysylltiedig ag unrhyw fuddsoddiadau anariannol a rhwymedigaethau tymor hir;
- rhoi i Aelodau restr o'r holl fuddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys, gan gynnwys buddsoddiadau sylweddol mewn is-gwmnïau, mentrau ar y cyd, benthyciadau a gwarantau ariannol;
- sicrhau bod Aelodau'n cael gwybodaeth ddigonol a'u bod yn deall y risgiau y mae'r Awdurdod yn agored iddynt;
- sicrhau bod gan yr Awdurdod yr arbenigedd digonol, naill ai'n fewnol neu'n allanol, i wneud yr uchod;
- creu Arferion Rheoli Trysorlys sy'n delio'n benodol â'r modd y bydd buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys yn cael eu trin a'u rheoli, gan gynnwys yr isod:-
    - Rheoli risg (ARhT1 a'r atodlenni), gan gynnwys meini prawf buddsoddi a rheoli risg ar gyfer unrhyw bortffolios buddsoddi sylweddol nad ydynt yn ymwneud â'r trysorlys;
    - Mesur a rheoli perfformiad (ARhT2 a'r atodlenni), gan gynnwys methodoleg a meini prawf ar gyfer asesu perfformiad a llwyddiant buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys;
    - Gwneud penderfyniadau, llywodraethu a threfniadaeth (ARhT5 a'r atodlenni), gan gynnwys datganiad ar ofynion llywodraethiant ar gyfer gwneud penderfyniadau ar fuddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys; a threfniadau i sicrhau diwydrwydd dyladwy er mwyn cefnogi'r broses gwneud penderfyniadau;
    - Gwybodaeth reoli ac adrodd (ARhT6 a'r atodlenni), gan gynnwys ble a pha mor aml y cynhyrchir adroddiadau monitro;
    - Hyfforddiant a chymwysterau (ARhT10 a'r atodlenni), gan gynnwys y modd y bydd gwybodaeth a sgiliau perthnasol mewn perthynas â buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys yn cael eu trefnu.

DANGOSYDDION DARBODUS A THRYSORLYS GOSOD CYLLIDEB 2023/24						ATODIAD 11
Rhif Dangosydd						
	Fforddiadwyedd	**Alldro 2021/22**	**Amcangyfrif 2022/23**	**Cynnig 2023/24**	**Cynnig 2024/25**	**Cynnig 2025/26**
1,2	Amcangyfrif o [neu wir] gymhareb costau dyled i ffrwd refeniw net:					
	Cronfa’r Cyngor	4.50%	2.81%	2.23%	2.95%	3.10%
	Cyfrif Refeniw Tai (yn cynnwys y setliad)	9.12%	18.41%	21.14%	26.12%	29.36%
	Cyfanswm	5.04%	4.56%	4.25%	5.46%	6.06%
Bod yn Ddarbodus						
3	Dyled gros a'r Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC)	✓	✓	✓	✓	✓
	Ydy dyled allanol gros yn llai na'r GCC am y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrifon unrhyw gynnydd am y flwyddyn gyfredol a'r ddwy flynedd ddilynol?			✓	✓	✓
Gwariant Cyfalaf		**£’000**	**£’000**	**£’000**	**£’000**	**£’000**
4,5	Amcangyfrif o [neu wir] wariant cyfalaf					
	Cronfa’r Cyngor	23,734	34,068	15,110	8,450	4,959
	Cyfrif Refeniw Tai	9,723	12,085	31,847	34,351	27,659
	Cyfanswm	**33,457**	**46,153**	**46,957**	**42,801**	**32,618**
6,7	Amcangyfrif o’r Gofyniad Cyllido Cyfalaf, neu’r gwir Ofyniad Cyllido Cyfalaf					
	Cronfa’r Cyngor	99,387	108,871	116,576	120,181	120,673
	Cyfrif Refeniw Tai	38,415	40,536	60,101	85,261	104,114
	Cyfanswm	**137,802**	**149,407**	**176,677**	**205,442**	**224,787**
Dyled Allanol		**£’000**	**£’000**	**£’000**	**£’000**	**£’000**
8	Terfyn Awdurdodedig					
	: Benthyca Cyffredinol	175,000	175,000	205,000	235,000	255,000
	: Rhwymedigaethau tymor hir eraill	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
	: Cyfanswm	**180,000**	**180,000**	**210,000**	**240,000**	**260,000**

9	Terfyn Gweithredol					
	: Benthyca cyffredinol	170,000	170,000	200,000	230,000	250,000
	: Rhwymedigaethau tymor hir eraill	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
	: Cyfanswm	**175,000**	**175,000**	**205,000**	**235,000**	**255,000**
10	Gwir Ddyled Allanol	**125,348**				
Rheoli Trysorlys		**Alldro 2021/22**	**Amcangyfrif 2022/23**	**Cynnig 2023/24**	**Cynnig 2024/25**	**Cynnig 2025/26**
11	Y terfyn ar gyfer cyfanswm y prif symiau a fuddsoddir am gyfnodau o fwy na 364 diwrnod	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
	(bydd unrhyw fuddsoddiadau tymor hir a ddygir ymlaen o flynyddoedd blaenorol yn cael eu cynnwys yn y terfyn ar gyfer pob blwyddyn)					

			Terfyn uchaf 2023/24	**Terfyn isaf 2023/24**
12	Y terfynau uchaf ac isaf ar gyfer strwythur aeddfedrwydd benthyciadau ar gyfraddau sefydlog			
	• dan 12 mis		20%	0%
	• 12 mis ac o fewn 24 mis		20%	0%
	• 24 mis ac o fewn 5 mlynedd		50%	0%
	• 5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd		75%	0%
	• 10 mlynedd a mwy		100%	0%
			Dim newid	Dim newid
13	Meincnod Rhwymedigaethau (gweler y siart isod)			

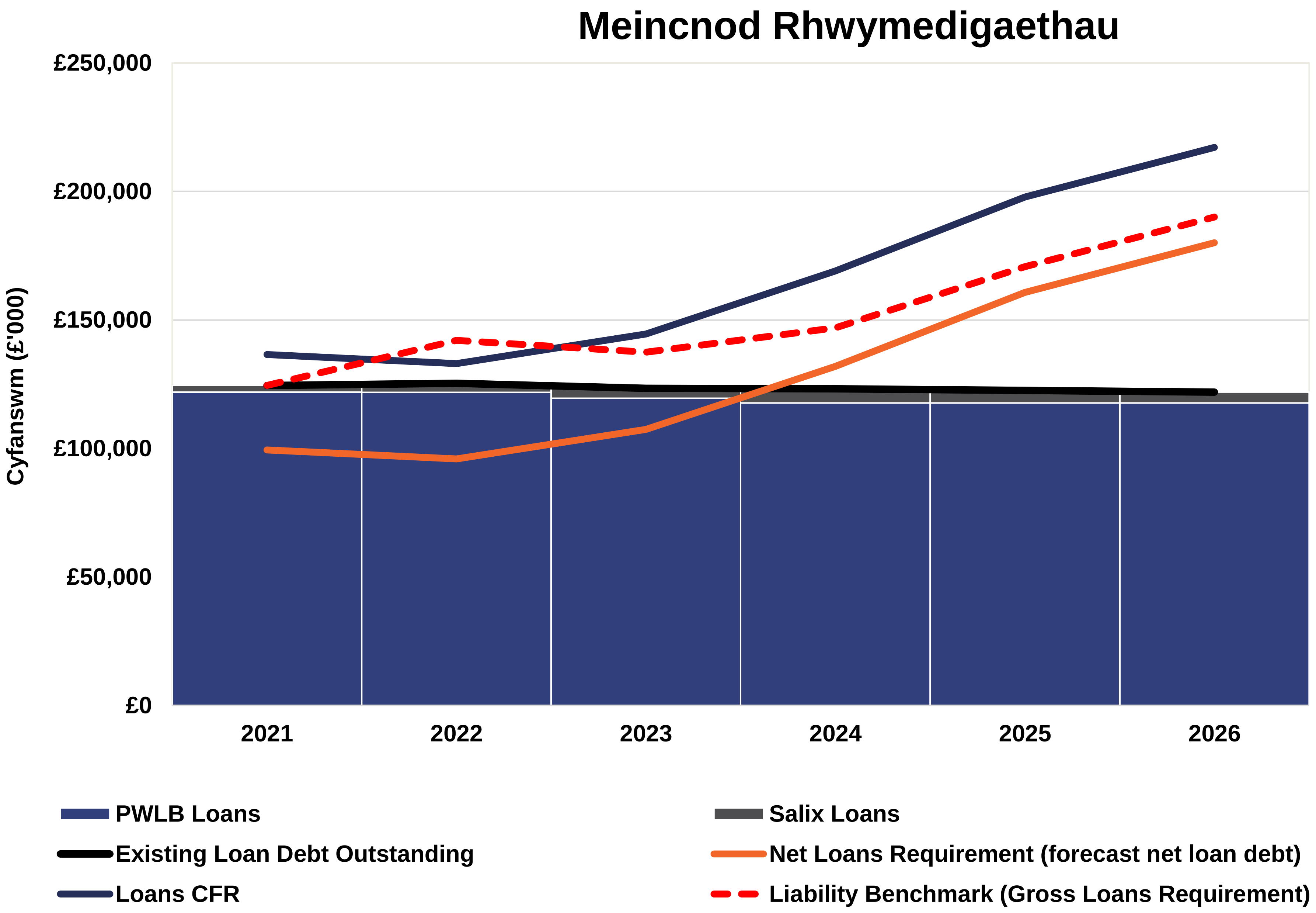
Meincnod Rhwymedigaethau
£250,000
£200,000
£150,000
£100,000
£50,000
£0
Cyfanswm (£'000)
2021
2022
2023
2024
2025
2026
PWLB Loans
Salix Loans
Existing Loan Debt Outstanding
Net Loans Requirement (forecast net loan debt)
Loans CFR
Liability Benchmark (Gross Loans Requirement)

ATODIAD 12

Gwybodaeth am Ddangosyddion Darbodus a Rheoli Trysorlys

DANGOSYDDION DARBODUS

A) Fforddiadwyedd

1 & 2 Cymhareb y costau cyllido i'r ffrwd refeniw net

Mae'r dangosydd hwn yn nodi'r tueddiad o ran cost cyfalaf (costau benthyca a chostau rhwymedigaethau tymor hir eraill net o'r incwm buddsoddi) yn erbyn y ffrwd refeniw net.

Mae'r amcangyfrifon ynghylch costau cyllido yn cynnwys ymrwymiadau cyfredol a'r cynigion yn yr adroddiad hwn ar y gyllideb.

B) Bod yn ddarbodus

3 Dyled Gros a'r GCC

Mae angen i'r Cyngor sicrhau nad yw'r ddyled gros, heblaw yn y tymor byr, yn mynd yn uwch na'r GCC yn y flwyddyn flaenorol ynghyd â'r amcangyfrifon am unrhyw GCC ychwanegol ar gyfer 2023/24 a'r ddwy flynedd ariannol ddilynol. Mae hyn yn rhoi peth hyblygrwydd ar gyfer benthyca buan cyfyngedig yn y dyfodol, ond yn sicrhau na fyddir yn benthyca i ddibenion refeniw.

C) Gwariant Cyfalaf

Cynlluniau gwariant cyfalaf y Cyngor yw'r gyrwyr allweddol o ran gweithgareddau rheoli trysorlys. Adlewyrchir allbwn y cynlluniau gwariant cyfalaf yn y dangosyddion darbodus, sydd wedi'u dylunio i gynorthwyo aelodau i gael trosolwg o'r sefyllfa gyfalaf a chadarnhau cynlluniau gwariant cyfalaf.

Mae'n darparu crynodeb o wariant cyfalaf y Cyngor. Mae'n adlewyrchu materion y cytunwyd arnynt eisoes a chynlluniau arfaethedig ar gyfer cyfnodau ariannol yn y dyfodol.

Bydd lefel ariannu gwariant o'r fath yn dylanwadu ar y newid yn y dangosydd ar gyfer Gofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor.

4 & 5 Amcangyfrif o Wariant Cyfalaf

Dyma'r Gwariant Cyfalaf a ragamcenir o 2022/23 hyd at 2025/26 ac mae'n seiliedig ar y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2022/23 a'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2023/24.

6 & 7 Anghenion benthyca'r Cyngor (y Gofyniad Cyllido Cyfalaf)

Dangosydd darbodus arall yw Gofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor (GCC). Yn syml, y GCC yw cyfanswm y gwariant cyfalaf hanesyddol gweddilliol nad ydyw hyd yma wedi cael ei dalu amdano o adnoddau refeniw neu gyfalaf. Yn sylfaenol, mesur ydyw o anghenion benthyca sylfaenol y Cyngor. Bydd unrhyw wariant cyfalaf nad ydyw wedi talu amdano ar unwaith o ffynhonnell refeniw neu gyfalaf, yn cynyddu lefel y GCC.

Nid yw'r GCC yn cynyddu i lefel amhenodol, oherwydd mae'r ddarpariaeth isafswm refeniw (DIR) yn dâl refeniw blynyddol statudol sydd, yn gyffredinol, yn gostwng yr angen benthyca yn unol ag oes pob ased ac felly mae'n dâl ar y defnydd economaidd o asedau cyfalaf wrth iddynt gael eu defnyddio.

Mae'r GCC yn cynnwys unrhyw ymrwymiadau tymor hir eraill (e.e. cynlluniau PFI, prydlesau ariannol). Er bod y rhain yn cynyddu'r GCC ac o'r herwydd, yn cynyddu angen y Cyngor i fenthyca, mae'r mathau hyn o gynlluniau'n cynnwys cyfleuster benthyca ac o'r herwydd, nid oes raid i'r Cyngor fenthyca ar wahân ar gyfer y cynlluniau hyn. Ar hyn o bryd, nid oes gan y Cyngor unrhyw gynlluniau o'r fath yn y GCC.

CH) Dyled Allanol

8. **Y terfyn a awdurdodir ar gyfer dyled allanol**. Mae dangosydd darbodus allweddol arall yn rheoli'r uchafswm benthyca. Gwaherddir dyledion allanol y tu hwnt i'r terfyn hwn ac mae angen i'r Cyngor llawn osod neu ddiwygio'r terfyn. Mae'n adlewyrchu'r lefel o ddyled allanol y gellid, er nad yw hynny'n beth a ddeisyfir, ei fforddio yn y tymor byr ond nad yw'n gynaliadwy yn y tymor hwy. Dyma'r terfyn statudol y penderfynir arno dan adran 3(1) Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r Llywodraeth yn cadw'r opsiwn i reoli naill ai'r cyfan o gynlluniau'r holl Gynghorau, neu gynlluniau Cyngor penodol, er nad ydyw hyd yma wedi defnyddio'r pŵer hwnnw.

Dywed y Swyddog Adran 151 bod y Cyngor wedi cydymffurfio gyda'r dangosydd darbodus hwn yn y flwyddyn gyfredol ac nid yw'n rhagweld anawsterau yn y dyfodol. Mae'r farn hon yn cymryd i ystyriaeth yr ymrwymiadau cyfredol, y cynlluniau presennol, a'r cynigion sydd yn yr adroddiad hwn ar y gyllideb.

9. **Y ffin weithredol**. Ffin yw hon na fyddir fel arfer yn disgwyl i ddyled allanol fynd yn uwch na hi. Yn y rhan fwyaf o achosion, byddai'n ffigwr tebyg i GCC ond gall fod yn is neu'n uwch gan ddibynnu ar lefelau'r ddyled wirioneddol a'r gallu i gyllido tanfenthyca trwy ddefnyddio adnoddau arian parod eraill.

10. **Gwir ddyled allanol.** Mae'n rhaid i'r Cyngor ddatgelu'r balans cau ar gyfer gwir fenthyca gros mewn perthynas â'r cyfnod ariannol sydd newydd ddod i ben, ynghyd â lefel ymrwymiadau tymor hir eraill, ac felly, gwir lefel cyfanredol dyledion allanol ar ddyddiad y Fantolen.

DANGOSYDDION TRYSORLYS

11. **Terfynau ar gyfer Buddsoddiadau Rheoli Trysorlys Tymor Hir.** Mae'r Dangosydd hwn yn ceisio cynorthwyo i reoli risg hylifedd. Dylid gosod y terfynau gyda golwg ar anghenion hylifedd y Cyngor a hefyd lleihau'r angen posib i orfod gadael y buddsoddiad yn gynnar er mwyn adennill arian. Mae'r dangosydd yn ymwneud â buddsoddiadau'r Cyngor i ddibenion rheoli trysorlys yn unig.

12. **Strwythur Aeddfedrwydd Benthyciadau**. Mae'n ofynnol i'r Cyngor osod terfynau gros ar aeddfedrwydd ar gyfer y cyfnodau a ddangosir ac mae'n ymwneud â benthyciadau ar gyfraddau sefydlog a chyfraddau amrywiadwy. Y rheswm yw ceisio rheoli'r posibilrwydd y bydd y Cyngor yn wynebu symiau mawr sydd angen eu hailgyllido**.**

13. **Meincnod Rhwymedigaethau.** Y dangosydd darbodus newydd ar gyfer 2023/24 yw'r Meincnod Rhwymedigaethau. Mae'n rhaid i'r Cyngor amcangyfrif a mesur y meincnod rhwymedigaethau ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf a'r ddwy flynedd ddilynol.

Mae'r Meincnod Rhwymedigaethau'n cynnwys pedwar rhan:-

1. **Dyledion benthyciadau cyfredol sy'n ddyledus**: benthyciadau cyfredol y Cyngor sydd yn parhau i fod yn ddyledus yn y dyfodol.

2. **GCC Benthyciadau**: mae hwn yn cael ei gyfrifo yn unol â'r diffiniad o GCC benthyciadau yn y Côd Darbodus ac mae amcangyfrifon i'r dyfodol yn seiliedig ar fenthyca darbodus a gymeradwywyd a DIR a gynlluniwyd.

3. **Gofyniad benthyca net**: Bydd hyn yn dangos dyledion benthyciadau gros y Cyngor wedi tynnu buddsoddiadau rheoli trysorlys ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ddiwethaf, wedi'i amcangyfrif i'r dyfodol ac yn seiliedig ar y benthyca darbodus a gymeradwywyd, DIR a gynlluniwyd ac unrhyw lif arian sylweddol arall a ragwelir.

4. **Meincnod Rhwymedigaethau** (neu ofyniad benthyca gros): mae hwn yn gyfartal i'r gofyniad benthyca net ynghyd â'r lwfans hylifedd tymor byr.

Geirfa

GWARIANT CYFALAF
Gwariant ar brynu ased nad yw'n gyfredol, a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau tu hwnt i'r flwyddyn ariannol gyfredol, neu wariant sy'n ychwanegu at werth ased presennol nad yw'n gyfredol, yn hytrach na dim ond cynnal gwerth yr ased. Mae enghreifftiau'n cynnwys: adeiladu ysgol newydd, prynu offer TG, gwaith adnewyddu sylweddol ar gartref gofal.

CYLLIDO CYFALAF
Arian sydd ar gael i dalu am wariant cyfalaf. Mae nifer o ffyrdd o gyllido gwariant cyfalaf, gan gynnwys benthyca, prydlesu, cyllido refeniw uniongyrchol, derbyniadau cyfalaf y mae modd eu defnyddio, grantiau cyfalaf, cyfraniadau cyfalaf, cronfeydd refeniw wrth gefn a chronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

GOFYNIAD CYLLIDO CYFALAF
Y cyfanswm gwariant cyfalaf hanesyddol sydd heb ei dalu'n barod naill ai o adnoddau refeniw neu gyfalaf. Yn ei hanfod, mae'n adlewyrchiad o angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca.

RHAGLEN GYFALAF
Y cynlluniau cyfalaf mae'r Cyngor yn bwriadu eu gweithredu dros gyfnod penodol o amser.

DERBYNIADAU CYFALAF
Yr elw o waredu tir neu asedau eraill nad ydynt yn gyfredol. Gellir defnyddio cyfran o'r derbyniadau cyfalaf i gyllido gwariant cyfalaf newydd, o fewn y rheolau a osodir gan y llywodraeth, ond ni ellir eu defnyddio i gyllido gwariant refeniw.

CIPFA
Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Y prif gorff proffesiynol a rheoleiddiol ar gyfer cyfrifon llywodraeth leol.

CYFRIF REFENIW TAI (CRT)
Cyfrif ar wahân i Gronfa'r Cyngor, sy'n cynnwys yr incwm a gwariant sy'n gysylltiedig â darpariaeth tai y Cyngor.

LLOG A DDERBYNNIR NEU A DELIR
Defnyddir y dull cyfradd llog gwirioneddol i fesur beth yw gwerth ased ariannol neu rwymedigaeth a fesurir yn ôl y gost llai amorteiddiad cronedig, ac i neilltuo incwm neu dreuliau cysylltiedig i'r cyfnod perthnasol. Y gyfradd llog wirioneddol yw honno sy'n rhoddi disgownt cysáct ar y taliadau arian parod neu'r derbyniadau yr amcangyfrifir y'u derbynnir yn y dyfodol dros oes ddisgwyliedig yr offeryn ariannol yn ôl y swm a gafodd ei gydnabod iddo'n y lle cyntaf. Mae'r gyfradd llog wirioneddol yn cael ei diwygio yn ôl y tâl llog neu'r derbyniadau gwirioneddol trwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn i sicrhau mai dim ond llog gwirioneddol a godir yn erbyn y Dreth Gyngor. Yn achos asedau a rhwymedigaethau ariannol a gludwyd yn ôl y gost, gan fod y llog gwirioneddol yr un faint â'r llog cludo, mae'r gwerth cludo'n cael ei ddiwygio ar gyfer llog cronnus.

DARPARIAETH ISAFSWM REFENIW (DIR)
Yr isafswm sydd raid ei godi ar y cyfrif refeniw bob blwyddyn er mwyn darparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau a symiau eraill a fenthycir gan y Cyngor.

DYLED NET
Benthyciadau'r Cyngor llai arian parod ac adnoddau hylifol.

BWRDD BENTHYCIADAU GWAITH CYHOEDDUS (BBGC)
Asiantaeth Llywodraeth Ganolog sy'n rhoi benthyciadau am flwyddyn a/neu fwy i awdurdodau ar raddfeydd llog sydd ond ychydig yn uwch na'r rheini y gall y llywodraeth fenthyca arnynt ei hun.

GWARIANT REFENIW A ARIENNIR O GYFALAF O DAN STATUD (REFCUS)
Gwariant y gellir ei ohirio'n briodol (h.y. ei drin fel cyfalaf o ran ei natur) ond nad yw'n arwain at ased diriaethol, na'n parhau i fod yn gysylltiedig â hi. Mae enghreifftiau o daliadau gohiriedig yn cynnwys grantiau o natur gyfalaf i sefydliadau gwirfoddol.

GRANT CYNNAL REFENIW
Grant a delir gan Lywodraeth Cymru i awdurdodau, ac sy'n cyfrannu tuag at gost gyffredinol eu gwasanaethau.

BENTHYCA GYDA CHYMORTH
Mae'r Cyngor yn benthyca arian i ariannu rhan o'i raglen gyfalaf. Cydnabyddir y benthyciad gan Lywodraeth Ganolog wrth gyfrifo ei fformiwla gyllido ar gyfer y Cyngor.

BENTHYCA DROS DRO
Arian a fenthycir am gyfnod o lai na blwyddyn.

BENTHYCA DIGYMORTH
Gall y Cyngor fenthyca arian ychwanegol i'r benthyca a gefnogir gan y Llywodraeth, a hynny er mwyn ariannu ei wariant cyfalaf cyn belled â'i fod yn fforddiadwy ac yn gynaliadwy. Fe lywodraethir y pŵer hwn gan Gôd Darbodus CIPFA, sef Côd y mae'r Cyngor yn llwyr gydymffurfio ag ef.